наша
СВАБОДА

№110(197) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

10 КАСТРЫЧНІКА 2001 года СЕРАДА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Бюджэт недалічваецца 280 мільярдаў рублёў

Сваё сённяшняе бясспрэчнае зацвярджэнне на пасадзе прэм'ер-міністра ў палаце прадстаўнікоў Генадзь Навіцкі сустрэне з невялікім энтузіязмам. Бо яму найперш давядзецца латаць дзіркі ў бюджэце-2001, у якім ужо не хапае 280 мільярдаў рублёў (амаль 200 мільёнаў долараў). Гэта значыць, апроч іншага, што галоўны наймальнік у нашай краіне – беларуская дзяржава – нават не здолее разлічыцца з сваімі працаўнікамі за выкананую працу. Такога за ўсе сем гадоў кіравання А.Лукашэнкі яшчэ не было.

Патрэбныя «неардынарныя захады»

У панядзелак пакуль яшчэ выконваючы абавязкі кіраўніка беларускага ўрада сустракаўся з дэпутатамі пастаяных камісіяў палаты прадстаўнікоў. На гэтай сустрэчы і прагучала пагрозлівая лічба – 280 мільярдаў рублёў. Яе назваў сам Г.Навіцкі. Ён заявіў, што калі не прыняць надзвычайных захадаў, то даходная частка бюджэту-2001 проста не будзе выкананая.

Па словах Г.Навіцкага, бюджэт кепска папаўняўся адразу – пачынаючы са студзеня, і нядоімка паступова ўзрастала, пакуль не дасягнула сённяшняга ўзроўню. Ён адзначыў, што выратаваць бюджэт 2001 года можна толькі «неардынарнымі захадамі». Кіраўнік урада паведаміў, што цяпер Савет міністраў разам з Нацыянальным банкам рыхтуе комплекс захадаў для таго, каб змякчыць наступствы фінансавага дэфіцыту.

Беларусь выратуе бізнес?

Падчас сустрэчы з «парламентарыямі» Генадзь Навіцкі заявіў, што надышоў час «рашуча зрушыць» дробны і сярэдні бізнес. Няўжо пасля сямі гадоў паступовага ўдушэння любой прыватнай ініцыятывы ўрад вырашыў змяніць сваю пазіцыю і пачаць спрыяць ёй?

У сваім першым публіцыстычным творы «Вызваліцель» былы савецкі разведчык Уладзімір Рэзун (Віктар Сувораў) распавёў пра ініцыятыву аднаго высокага вайсковага чына з Групы савецкіх войскаў у Германіі. Той штодня бачыў, як ягоныя падначаленыя співаюцца, седзячы ў піўных прама на тэрыторыі савецкага вайсковага гарадка. Камандзіру гэта вельмі не падабалася, і аднойчы ён загадаў сапёрнаму ўзводу ўначы знішчыць усе «піўнухі» ў часці, а на іх месцы ўладкаваць прыгожыя газончыкі. Так і было зроблена. Але ў канцы месяца начальнік фінансавага аддзела бадзёра адрапартаваў барацьбіту з алкаголем, што грошай на сплату заробкаў няма.

Заканчэнне на стар.3

ТЭНДЭНЦЫІ

Адвучыць Лукашэнку ад дэкрэтаў

Прапанаваў старшыня палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Вадзім Папоў. Падчас сустрэчы дэпутатаў пастаяннных камісіяў з выконваючым абавязкі прэм'ер-міністра Генадзем Навіцкім абмяркоўвалася падвышэнне эфектыўнасці ўзаемадзеяння парламента і ўрада, перадае агенцтва БелаПАН.

В.Папоў заявіў, што ў першую чаргу неабходна скараціць дэкрэтнае рэгуляванне. «Час зачыняць гэты пралаз», — сказаў старшыня палаты прадстаўнікоў.

Замест прэзідэнцкіх дэкрэтаў дэпутаты прапанавалі прымаць законы, у тым ліку і ў тэрміновым парадку. Дзеля гэтага яны гатовыя збірацца на пазачарговыя сесіі.

Ірына СТАРЦАВА

Перасталі плаціць заробкі

Фота Ул.ШЛАПАКА/архіў

33 мільярды 365 мільёнаў 800 тысячаў рублёў, або больш за 22 мільёны долараў склала запазычанасць па заработнай плаце ў народнай гаспадарцы на Беларусі па стане на 30 верасня. Пра гэта паведаміў намеснік старшыні Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай па эканамічных пытаннях Франц Вітко.

Па ягоных звестках, сума запазычанасці за верасень склала 7,5% ад фонду заработнай платы за жнівень. Такой велічэзнай запазычанасці Беларусь сёлета яшчэ не ведала. Дый летась такога бязмежжа не было: у верасні 2000 года агульная запазычанасць складала 0,1%, у кастрычніку – 1,8%, у лістападзе – 3,8% ад фонду заработнай платы.

Катастрафічнае становішча з нявыплатай заробкаў Франц Вітко наўпрост звязвае з прэзідэнцкімі выбарамі. Па ягоных словах, менавіта прэзідэнцкая кампанія з'ела ўсе грошы. У жніўні запазычанасць складала толькі 0,5% — «было зроблена ўсё, каб запазычанасць была мінімальная; выдалі крэдыты, нават таму, каму няварта было б выдаваць, і разлічыліся па заробках». У верасні – пасля выбараў – запазычанасць адразу сягнула да паказчыка ў 7,5%, гэта значыць падскочыла ў 15 разоў.

Такім чынам, паводле Франца Вітко, «толькі ў верасні рэальнае становішча ў эканоміцы пачало праяўляцца, хаця карціна дагэтуль няпоўная».

Сярод рэгіёнаў сумнае лідэрства па запазычанасці ўпэўнена трымае Гродзенская вобласць, якая завінавацілася працоўным 14,7% ад месячнага фонду зарплаты. На пяты Гродзеншчыне наступае «малая радзіма» А.Лукашэнкі — Магілёўская вобласць, дзе запазычанасць складае 12,9%. За імі ўшчыльную ідзе Брэсцкая вобласць з 9,5% запазычанасці. Найменшая запазычанасць сярод рэгіёнаў зафіксаваная ў Мінску – толькі 0,1%. Гэта і зразумела, бо сталіца не будзе маўкліва цярпець здзек, што яскрава прадэманстравалі стыхійныя выступленні на Мінскім трактарным заводзе 28 верасня.

Да масавага пратэсту гатовыя і іншыя мінскія прадпрыемствы, прынамсі, машынабудаўнічыя, кажа старшыня прафсаюза аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання Аляксандр Бухвостаў. Ён адзначае, што сітуацыя ў галіне пагаршаецца з кожным днём, і выступленні рабочых цяпер трэба чакаць ці не штомесяц. Таму відавочна, што ўлады аўральным парадкам знайшлі грошы, каб разлічыцца з менчукамі.

Сярод галінаў гаспадаркі безумоўнае лідэрства трымае сельская гаспадарка – 45,4% усёй запазычанасці. Сітуацыя тут зразумелая: сельская гаспадарка ніколі не была прыярытэтам цяперашняй улады па своечасовай выплаце заробкаў, яна даўно знаходзіцца на задворках народнай гаспадаркі, а «Дажынкі-2001», фінансаваныя з дзяржаўнага бюджэту, яшчэ больш «дапамаглі» вяскоўцам. Да прыкладу, у канцэрне «Беларускія мастацкія промыслы» запазычанасць дасягнула 22,9% ад месячнага фонду аплаты працы.

«Такія велічэзныя запазычанасці па заробках у верасні напрамую трэба звязваць з прэзідэнцкімі выбарамі. У верасні запазычанасць дасягнула свайго апагею ў гэтым годзе, такой вялізнай запазычанасці сёлета яшчэ не было», — заявіў у інтэрв'ю НАШАЙ СВАБОДЗЕ Франц Вітко.

Рыгор БУЯН

Беларусь «пракінулі» ў ААН

Насуперак шматлікім намаганням міністэрства замежных справаў, Беларусі не ўдалося дарвацца да рычагоў улады ў Савеце Бяспекі Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў. 8 кастрычніка Генеральная Асамблея ААН, у якую ўваходзіць 189 краінаў, пераабірала часовых сяброў Савета Бяспекі. Скончыўся двухгадовы тэрмін паўнамоцтваў Украіны, і на яе месца спакусілася наша краіна.

Савет Бяспекі – адзін з ключавых органаў ААН. Для кожнай краіны свету патрапіць у кола яго чальцоў – вельмі высокі гонар, але і вялікая адказнасць таксама. Справа ў тым, што калі рашэнні ААН або нейкага асобнага органа гэтай арганізацыі з'яўляюцца толькі рэкамендацыйнымі, то рашэнні Савета Бяспекі з'яўляюцца абавязковымі для выканання ўсімі чальцамі ААН.

У склад Савета Бяспекі ўваходзяць пяць сталых краінаў-чальцоў, якія маюць права вета, – Вялікабрытанія, ЗША, Кітай, Расія і Францыя, – і дзесяць часовых, якія абіраюцца на два гады. Штогод адбываюцца перавыбары пяці часовых краінаў-чальцоў, па адным ад кожнага рэгіёна.

На месца Украіны прэтэндавалі ад Усходняй Еўропы Балгарыя і Беларусь. Вядома, што беларускі МЗС праводзіў шматлікія кансультацыі і перамовы з іншымі краінамі, што ўваходзяць у ААН, з мэтай дамагчыся падтрымкі на выбарах і абяцаючы розныя даброты ў абмен.

У красавіку гэтага года мы ўжо паведамлялі пра візіт намесніка міністра замежных справаў Беларусі Аляксандра Сычова ў Коста-Рыку. Там ён сустракаўся з в.а. міністра замежных справаў спн. Уайт і пераконваў яе падтрымаць кандыдатуру Беларусі на выбарах у Савет Бяспекі. Але коста-рыканская кіраўніца знешнепалітычнага ведамства адмовіла беларускім уладам, спаслаўшыся на праблемы з правамі чалавека ў нашай краіне. Натуральна, што гэта – адзінкавы выпадак, пра які нам стала вядома з дыпламатычных крыніцаў; відавочна, што аналагічных перамоваў было куды больш.

Аднак колькі б высілкаў ні прыкладаў беларускі МЗС, але выбар паміж дзвюма краінамі склаўся не на нашу карысць. Балгарыі аддалі перавагу ажно 120 краінаў свету, тады як Беларусі – толькі 53. Гэтага было дастаткова, каб скончыць спрэчку: паводле статута, кожнай краіне патрэбная падтрымка не менш чым дзвюх трацінаў галасоў.

На жаль, за паўтары гады працы ў ААН Сяргею Лінгу так і не ўдалося пабудаваць там атмасферу даверу да Беларусі.

Заканчэнне на стар.3

Снайперы ў Беларусі

8 кастрычніка ў Мар'інай Горцы адкрыўся міжнародны семінар-спаборніцтвы ў снайперскай падрыхтоўцы. Беларусь прадстаўляе «Алмаз». На падобных спаборніцтвах, якія праходзілі напрыканцы верасня ў Расіі, «алмазаўцы» занялі першае агульнакаманднае месца, а ў Славакіі — трэцяе. Праграма мар'інагорскіх спаборніцтваў уключае ў сябе начную стральбу, снайперскі двубой, стрэлы на далёкую адлегласць, самую дакладную стральбу.

Кувейцкі крэдыт

7 кастрычніка ў Беларусь прыбылі эксперты Кувейцкага фонду арабскага эканамічнага супрацоўніцтва. Яны будуць вывучаць магчымасць удзелу ў рэканструкцыі некаторых беларускіх прадпрыемстваў – у прыватнасці, светлагорскага «Хімвалакна». Абмяркоўваецца пытанне выдзялення льготнага крэдыту ў памеры 14 мільёнаў долараў.

Стратныя прадпрыемствы па ўсёй краіне

У Беларусі стратныя 37% прадпрыемстваў. Што да рэгіёнаў, то на Берасцейшчыне стратныя 32% прадпрыемстваў ад іх агульнай колькасці, на Віцебшчыне – 47%, Гомельшчыне – 40%, Гродзеншчыне – 38%, Міншчыне – 41%, Магілёўшчыне – 47%. У Мінску самая лепшая сітуацыя – 17%.

Фонды банкаў

Доля замежных інвестыцыяў у агульным аб'ёме статутных фондаў банкаў, зарэгістраваных на тэрыторыі Беларусі, складае каля 6%, у тым ліку сродкі расійскіх інвестараў — 3,1%. Сукупны статутны фонд банкаўскай сістэмы дасягнуў на 1 верасня 279 мільярдаў рублёў, у эквіваленце — 212,4 мільёна еўра.

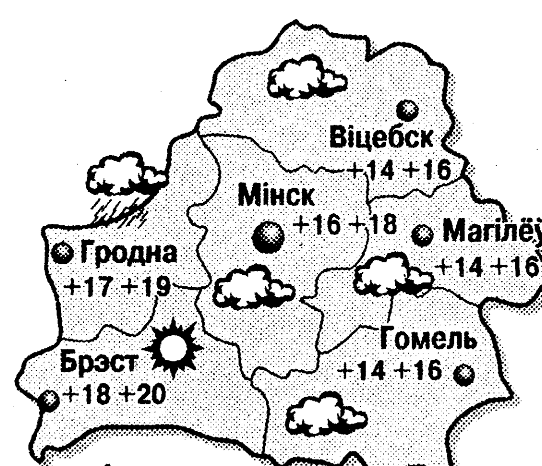
Прагназуецца ўспышка сухотаў

Беларускія фтызіятры прадбачаць успышку захворванняў на сухоты. Як яны мяркуюць, гэта здарыцца ў 2004-2005 гадах. Найбольшая рызыка заразіцца туберкулёзам у тых, хто хворы на ВІЧ-інфекцыю, і ў тых, хто ўтрымліваецца ў папраўча-працоўных установах.

Паляўнічыя рыхтуюць стрэльбы

З 6 кастрычніка ў Беларусі адкрыўся восеньска-зімовы сезон палявання на пушныя віды жывёлаў. Праўда, у некаторых мясцінах гэты тэрмін трохі перанесены – на 20 кастрычніка.

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 1500

«Грызуцца» за мяса

Дэфіцытам становяцца мясапрадукты ў Брэсце. Паток скаргаў ад насельніцтва вымусіў гарадскую ўладу ўчыніць праверку на ААТ «Брэсцкі мясакамбінат», і наводле нездавальняючай сітуацыі з так званым сацыяльным асартыментам таннейшай прадукцыі дырэктар прадпрыемства Багдан Харыва атрымаў вывалачку на адмысловым пасяджэнні гарвыканкама.

Але ад таго, што людзі даведаліся пра нібыта вінаватага, крамы не сталі багацейшыя на лівер. Зараз усе мясаперапрацоўчыя прадпрыемствы ў вобласці загружаныя толькі на 35-40% ад вытворчай магутнасці, бо ў аграрным сектары рэгіёна па-ранейшаму захоўваецца тэндэнцыя да змяншэння пагалоўя свіней і буйной рагатай жывёлы, затое павялічваюцца аб'ёмы рэалізацыі па бартэры і камерцыйных прапановах. Калгасы вымушаныя такім чынам зрываць дзяржпастаўкі, каб не чакаць месяцамі грошы з мясакамбінатаў. Урэшце, Брэсцкая вобласць апынулася ў даўгах не толькі перад мясцовымі спажыўцамі, але і Мінскам.

Сталіца патрабуе зараз забяспечыць восеньскую квоту ў аб'ёме 5.000 тонаў, уключаючы недапастаўку і ў летні перыяд. Прычым спроба рэгіёна «адкупіцца» мясным паўфабрыкатамі, каб хоць такім чынам задзейнічаць людзей на сваіх мясакамбінатах, падтрымкі не знайшла. У Мінску таксама не жадаюць скандалаў з-за беспрацоўя, і таму мяса з рэгіёнаў спаганяюць на костцы.

Галіна БАРАВАЯ

ТРАНСПАРТ

Парожнія авіярэйсы

Усяго 6 білетаў было прададзеныя ў Брэсце на першы авіярэйс да Масквы, які выконваў камфартабельны ТУ-154 прыватнай расійскай авіякампаніі А-400.

Рэклама гэтага маючага быць рэгулярным паветранага маршруту і заклікі да берасцейцаў скарыстаць шанец эканоміі дарожнага часу, поспеху не мелі. Пры коштце білета ў самалёт па 68$ нават больш-менш забяспечаныя «чаўнакі» аддаюць перавагу цягніку, хаця, сапраўды, ён перадолее адлегласць у 1.050 км на 14 гадзінаў даўжэй. Ніхто ў Брэсце не бярэцца прагназаваць, што месячны прызывачаща лятаць у Маскву самалётам. Наўрад ці атрымаецца завабіць і дзелавых людзей з суседніх тэрыторыяў Украіны і Польшчы. Хаця, каб не валакіта на памежных пераходах, то, прыкладам, з Брэста палякам было б танней дабірацца да Масквы, бо з Варшавы білет каштуе ўдвая даражэй.

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

Грыбныя ахвяры

Сёлетні грыбны сезон будзе цягнуцца яшчэ каля месяца. На жаль, кошыкі па-ранейшаму будуць напаўняцца не толькі баравікамі, апенькамі ды іншымі ядомымі грыбамі. І ахвяраў «ціхага палявання» паболее.

А іх і так ужо нямала. За тры летнія месяцы і адзін восеньскі ў Беларусі грыбамі атруцілася каля 250 чалавек. Прычым болей 30 чалавек памерлі. Больш за ўсё выпадкаў атручэння зафіксавана на Гомельшчыне, Магілёўшчыне і Гродзеншчыне.

У асноўным людзі труцяцца бледнай паганкай. Вельмі часта іх блытаюць з сыраежкамі ці парасонікамі. Спецыялісты адзначаюць, што неядомыя грыбы становяцца ў выніку мутацыяў пад уплывам радыяцыі падобнымі да ядомых. Наогул грыбы маюць вельмі высокі ўзровень накаплення радыенуклідаў.

Кірэй МАНУЙЛА

Радасць можа абярнуцца бядой

У лес хадзіць — штраф плаціць

Сутыкненне з лясным засадамі ля вёскі Дзяніскавічы Ганцавіцкага раёна абярнулася выклікам да пракурора чатырох месяцаў і яшчэ некалькіх з суседняй Будчы. На ўсіх іх накладзеныя грашовыя штрафы ў памеры ад 28 да 35 тысячаў рублёў за саманарыхтоўку дроваў і ягадаў журавіны.

На Палессі такім чынам зноў пачалася аблогі мясцовых саманавалу для забеспячэння палівам і вітамінымі запасамі на зіму. Тамтэйшыя людзі не хочуць прызнаваць забароны на збор журавінаў у вызначаныя раённай «вертыкаллю» тэрміны, а таксама вялікую грашовую аплату за нарыхтоўку дроваў. Яшчэ жывыя тут сведкі такіх жа суворых прыцісканняў ад панскіх гаёвых прыслужнікаў да 1939 года. Але ўжо тады амаль кожны двор быў надзелены альбо дзялянкаю сухастою ці магчымасцю прадзяваць лес на дровы бясплатна. Зараз жа нават слабога ветэрана «ганяюць» за дровамі на базу райпалівазбыту ў Ганцавічах.

Мікола НЯЗЛОМНЫ

ЗБРОЯ

Добраахвотнае раззбраенне — рэдкасць

Абнародаваныя вынікі аперацыі «Арсенал», якая пазапланава праводзілася на тэрыторыі Магілёўскай вобласці напрыканцы верасня ў сувязі з тэрактамі ў ЗША. За 10 дзён аперацыі было канфіскавана 47 адзінак агнястрэльнай зброі, 100 грамаў тралілу і 33 электрадэтанатары. 108 чалавек прыцягнутыя да адказнасці, з іх пяцёра — да крымінальнай.

Усяго ж, паводле звестак УУС аблвыканкама, за 9 месяцаў 2001 года да крымінальнай адказнасці па артыкулах, звязаных з незаконным захоўваннем зброі, былі прыцягнутыя 73 чалавекі. Знойдзена 380 адзінак агнястрэльнай зброі, канфіскавана больш за 2.200 боепрыпасаў, 3.141 грамаў выбуховых рэчываў. З усяго гэтага арсенала толькі 93 адзінкі агнястрэльнай зброі былі здадзеныя добраахвотна.

Канстанцін УВАРАЎ

Узмацняецца ахова літоўска-беларускай мяжы

У сувязі з павелічэннем патоку нелегальных мігрантаў праз Літву і пачаткам ваеннай аперацыі ЗША ў Афганістане з раніцы 8 кастрычніка ўзмоцненая ахова мяжы Літвы з Беларуссю. Для ўзмацнення пагранічнага рэжыму ўведзены ў дзеянне План прыкрыцця дзяржмяжы, у адпаведнасці з якім пагранічныя падраздзяленні ўзмоцненыя армейскімі. На мяжы Літвы з Беларуссю ўведзенае сумеснае патруляванне сіламі пагранслужбы і Узброеных Сілаў Літвы.

У верасні літоўскія памежнікі затрымалі дзве буйныя групы нелегальных імігрантаў з Афганістана — у цэлым 41 чалавека. Паводле неафіцыйных звестак, якімі валодае Літва, цяпер у Маскве знаходзяцца каля 130 тысяч грамадзянаў Афганістана, галоўная мэта якіх — трапіць у Заходнюю Еўропу. Таму Служба аховы мяжы лічыць цалкам верагодным, што маршрут дастаўкі афганцаў на Захад можа пралягаць і праз Літву. Усяго сёлета на мяжы Літвы затрымана 99 нелегальных мігрантаў. Сярод іх пераважаюць грамадзяне Афганістана.

У прэс-цэнтры Дзяржаўнага камітэта пагранічных войскаў рэспублікі паведамленне аб узмацненні літоўскім бокам рэжыму аховы мяжы з Беларуссю пакінулі без каментарыяў. Што тычыцца афіцыйнай пазіцыі беларускіх уладаў наконт магчымага напльву нелегальных мігрантаў у сувязі з контртэрарыстычнай аперацыяй у Афганістане, то яе ў канцы верасня акрэсліў прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка: «Мы паспрабуемся, каб не дапусціць незаконнага прытоку сюды незаконных мігрантаў, але і Заходняя Еўропа павінна разумець, што яны ад гэтай хвалі не застрахаваныя».

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

ЛЮСТРАФАКТ

Мінская і Віленская суполкі скаўтаў падчас пілігрымкі ў Будслаў

РАМОНТ

Дарогі рыхтуюць да зімы

Дарожная галіна Беларусі рыхтуецца да працы ў зімовых умовах.

Як паведаміў БелаПАН у Камітэце па аўтамабільных дарогах, з 1 лістапада 2001 года па 1 траўня 2002 года на прадпрыемствах галіны будзе арганізаванае кругласутачнае дзяжурства для збору аператыўнай інфармацыі аб стане праезду на аўтамабільных дарогах, забеспячэнні бяспекі руху і своечасовага прыняцця захадаў па выкананні работ, звязаных з зімовым утрыманнем аўтадарог.

Сёння працягваюць поўным ходам ісці работы па добраўпарадкаванні аўтамабільных дарог і штучных збудаванняў, палос адводу, работы па нарыхтоўцы супрацьгалалёдных матэрыялаў, снегазатрымліваючых шчытоў. Асаблівая ўвага надаецца рамонту і падрыхтоўцы снегаачышчальнай і іншай неабходнай тэхнікі.

Кажучы аб фінансавым становішчы галіны, у Камітэце па аўтадарогах зазначаюць, што грошы з казначэйства мінфіна ідуць на прадпрыемствы «з пэўнымі затрымкамі», а гэта запавольвае тэмпы падрыхтоўчых работ. Немагчымасць правесці ў поўным аб'ёме рамонтныя работы становіцца істотнай праблемай, што пасля заканчэння зімы можа прывесці да рэзкага пагаршэння стану дарожных пакрыццяў.

Аляксей АРЭШКА

Беларусы ў Міжнародным турыстычным салоне

Мінскі сталічны саюз прадпрымальнікаў і работадаўцаў (МССПіР) завяршае падрыхтоўку да візіту прадстаўнікоў дзелавых колаў Беларусі ў Познань, дзе 25-28 кастрычніка пройдзе найбуйнейшы на тэрыторыі Польшчы Міжнародны турыстычны салон. Чакаецца, што гэтае мерапрыемства збярэ звыш за 600 удзельнікаў з 35 краінаў. Плошча экспазіцыі салона складзе звыш за 7 тысяч квадратных метраў.

Як паведамілі ў МССПіР, прапановы беларускіх удзельнікаў будуць прадстаўленыя на калектыўным стэндзе саюза. Акрамя гэтага, праграма візіту дэлегацыі прадугледжвае дзелавыя перамовы з удзельнікамі кірмашу, членамі Велькапольскай гаспадарчай палаты і клуба «Капітал» Велькапольскага ваяводства, а таксама сустрэчы з прадстаўнікамі мясцовых банкаўскіх колаў.

Ірына САЗАНОВІЧ

СУВЯЗЬ

Вынікі канкурэнцыі

Першы аператар мабільнай сувязі стандарта *GSM* у Беларусі — СП ТАА «Мабільная лічбавая сувязь» (гандлёвая марка *Velcom*) — абвясціў аб намеры перавыканаць запланаваныя паказчыкі па росце колькасці абанентаў да канца 2001 года.

Да канца года «Мабільная лічбавая сувязь» плануе абслугоўваць 110 тысяч абанентаў, што на 10 тысяч больш запланаванага раней. Як паведамляецца ў прэс-рэлізе кампаніі, цяперашнім часам *Velcom* прадастаўляе паслугі сувязі больш як 88 тысячам абанентаў. Звышпланавы рост колькасці абанентаў, на думку прадстаўнікоў кампаніі, тлумачыцца працягам палітыкі зніжэння тарыфаў, пашырэння зоны пакрыцця і павышэння якасці і колькасці паслугаў.

Нагадаем, што СП ТАА «Мабільная лічбавая сувязь» пакуль застаецца адзіным у Беларусі аператарам мабільнай сувязі стандарта *GSM*. Аднак хутка з'явіцца і другі аператар — расійская кампанія «Мабільныя тэлесістэмы», якая стала пераможцам тэндэра. Згодна з умовамі ліцэнзіі, камерцыйнае прадастаўленне паслугаў гэтая кампанія пачне 17 красавіка 2002 года.

Аляксей АРЭШКА

МЕДЫЦЫНА

Акцыя здароўя ў Гомелі

8 кастрычніка ў Гомелі пачалася Акцыя здароўя — штогадовае мерапрыемства, якое праводзіць абласны Цэнтр здароўя. Сёлета яна праводзіцца ўжо восьмы раз пад дэвізам «Здароўе — бясцэнны дар». Мэтай акцыі з'яўляецца павышэнне сярод насельніцтва прэстыжу здаровага ладу жыцця пасродкам палярызацыі дасведчанасці людзей па пытаннях аховы здароўя.

Акцыя разлічаная на шэсць дзён, кожны з якіх будзе прысвечаны асобнай тэме: ахове здароўя ў сям'і, здароваму харчаванню, барацьбе са стрэсамі, немачам мужчын, праблемам сардэчна-сасудзістай сістэмы і супрацьстаянню розным залежнасцям. Гамяльчане змогуць атрымаць бясплатныя індывідуальныя кансультацыі па праблемах, што іх цікавяць, адбудуцца публічныя лекцыі, паказ відэафільмаў, заняткі са школьнікамі і студэнтамі.

Па словах галоўнага ўрача абласнога Цэнтра здароўя Тамары Шаршаковай, насельніцтва мала надае ўвагі прафілактыцы захворванняў, чаму сведчыць рост колькасці захворванняў на 7% за апошнія пяць гадоў. Адна з прычынаў — нізкая інфармаванасць аб спосабах прафілактыкі. Тамара Шаршакова паведаміла, што, згодна з сацыялагічным апытаннем, якое праводзіў Цэнтр здароўя пасля летняй акцыі, 71% рэспандэнтаў мелі намер часткова змяніць свае паводзіны з улікам атрыманай імі інфармацыі.

Ірына ШАНЦАВА

ТЭХНАЛОГІІ

Выстава звышрозуму

З 6 па 9 лістапада ў Мінску ў Нацыянальным выставачным комплексе пройдзе Міжнародная выстава «Перспектыўныя тэхналогіі і сістэмы: інфарматыка, тэлекамунікацыі, бяспека».

Адной з самых цікавых падзеяў на гэтай выставе стане публічная прэзэнтацыя доследнага ўзору звышкамп'ютэра беларуска-расійскай вытворчасці «Скіф», які можа рабіць да 20 мільярдаў аперацыяў на секунду. Аператыўная памяць у гэтым камп'ютэры роўная 8 Гбайт, а дыскавая — 160 Гбайт. У наступныя два гады, між іншым, звышкамп'ютэр «Скіф» будзе пастаўлены на серыйнае вырабніцтва.

Яшчэ адзін сюрпрыз ад арганізатараў выставы — работа на ёй тымі днямі Цэнтра камп'ютэрных гульняў *Game World*. Ён будзе ўяўляць сабой вялікую пляцоўку з болей як паўсотняй камп'ютэраў. Пагрузіцца ў іх можна будзе задарма. Будуць наладжаныя цэлыя турніры па пекаторых камп'ютэрных гульнях. Назіраць за імі можна будзе па вялікім экране, які ўсталююць у выставачным комплексе. Апрача таго, пройдуць цікавыя турніры адначаснай гульні ў шахматы. Па адзін з бакоў шэрагу з дошкамі стане Алена Таірава, якой усяго 10 гадоў. Яна, дарэчы, пераможца чэмпіянату свету па шахматах у сваім узросце.

Мэта выставы ў «папулярызацыі і прапагандзе найноўшых дасягненняў у галіне інфармацыйных тэхналогіяў. Укараненне іх ва ўсе сферы жыцця беларускага грамадства».

Кірыла ПАЗЬНЯК

Бюджэт недалічваецца 280 мільярдаў рублёў

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Аказалася, што амаль усе грашовыя сродкі ў часці хадзілі «па коле»: спачатку іх выдавалі афіцэрам, тыя іх прапівалі ў савецкіх піўных, а піўныя ў сваю чаргу здавалі ўсю выручку ў фінаддзел, каб на наступны месяц было чым плаціць заробак афіцэрам. Калі былі знішчаныя «піўнухі» на тэрыторыі гарадка, савецкія афіцэры не сталі піць менш. Яны сталі хадзіць у горад, дзе і пакідалі свае грошы. Кола разамкнулася. Абуранаму камандзіру не засталося нічога іншага, як загадаць аднавіць «рассаднікі алкаголю».

Кіраўніцтва Беларусі вельмі нагадвае такога камандзіра. Пастунова выціскаючы і знішчаючы прыватны бізнес, дробны і буйны, – замяняючы і зносячы шапікі, абкладаючы прадпрымальнікаў непамернымі падаткамі і арэнднай платай, рабуючы іх на мяжы, прымушаючы ўвесь час нешта ахвяраваць у бюджэты ўсіх узроўняў, апроч падаткаў, і нават выходзіць на суботнікі – урад нарэшце дамогся свайго. Але, здаецца, вынікі не вельмі яго радуюць. Аказваецца, што ўсё прыйдзецца «адкручваць назад». Зрэшты, як адзначыў Генадзь Навіцкі, для гэтага ў Беларусі «ёсць усе неабходныя ўмовы і вопыт».

Эканамічныя рэформы «па Навіцкім»

Кіраўнік урада падзяліўся з дэпутатамі палаты прадстаўнікоў, што тое галоўнае, што ён хоча зрабіць, – гэта падвысіць эфектыўнасць беларускай эканомікі, якая «ў цяжкім стане, але на плыву».

Рэформы, паводле словаў Генадзя Навіцкага, будуць праводзіцца ў Беларусі пастунова. У якасці арыенціру будзе выкарыстоўвацца досвед 10-гадовага развіцця былых савецкіх рэспублікаў.

Як паведамляе агенцтва БелаПАН, у бліжэйшых планах новага ўрада – спрашчэнне працэдуры рэгістрацыі суб'ектаў гаспадарання і скарачэнне пераліку ліцэнзуемых відаў дзейнасці.

Тым часам, на новай пасадзе Генадзь Навіцкі падпісвае дакументы аб фінансаванні далёка не самых неабароненых беларускіх грамадзянаў. Толькі 2 кастрычніка ён падпісаў адразу дзве пастановы Савета міністраў аб выдзяленні сродкаў з дзяржаўнага бюджэту.

Першая, за нумарам 1442, абавязвае міністэрства фінансаў выдзеліць аблвыканкамам і Мінскаму гарвыканкаму 250 мільёнаў рублёў для забеспячэння жыллём пракурорскіх работнікаў. Пры гэтым Брэсцкі, Віцебскі, Гомельскі, Гродзенскі і Магілёўскі аблвыканкамы атрымаюць на гэтыя мэты па 20 мільёнаў рублёў, Мінскі аблвыканкам – 25 мільёнаў, а Мінскі гарвыканкам – ажно 125 мільёнаў рублёў.

Другая пастанова, №1444, «каштуе» каля 740 мільёнаў рублёў. Тут грошы мусяць выдзяляцца на рэканструкцыю Рэчыцкага гарадскога раённага аддзела ўнутраных справаў (80 мільёнаў), на пагашэнне запазычанасці за рамонт казармы ў Паўднёвым ваенным гарадку г. Ліды (39,4 мільёна), на ўтрыманне ваенных гарадкоў Асіповіцкім райвыканкамам (120 мільёнаў рублёў). Асобна паўмільярда рублёў выдзяляецца з бюджэту дзяржавы Мінскаму аблвыканкаму, каб «кампенсаваць выпадзенне даходаў» пасля таго, як гарадскі пасёлак Сокал стаў часткай Мінска.

Тым часам, запазычанасць па заробках працоўным па ўсёй Беларусі ўжо складае рэкордную суму ў 33.365.800.000 рублёў – гэта 7,5% ад усяго фонду заработнай платы. Некаторыя прадпрыемствы рыхтуюцца да страйкаў.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

ПАЛІТЫКА

Не ўмешвайце спартоўцаў у палітыку!

«Пакінуць спартсменаў у баку ад палітычных інтрыгаў» заклікаў чыноўнікаў трохразовы чэмпіён свету па біятлоне, член еўрапейскай камісіі спартсменаў пры Асацыяцыі еўрапейскіх алімпійскіх камітэтаў Вадзім Сашурын. Гэтую заяву ён зрабіў увечары 8 кастрычніка ў Мінску на прэс-канферэнцыі, прысвечанай падрыхтоўцы беларускіх біятланістаў да XIX Зімовай алімпіяды ў Солт-Лейк-Сіці (ЗША), якая пройдзе з 8 па 24 лютага 2002 года.

«Рознага кшталту «злёты» і павучанні толькі адцягваюць ад працы і перашкаджаюць сканцэнтравацца. Лепш, калі самі трэнеры будуць вызначаць, у якіх кірунках трэба працаваць», — сказаў Сашурын. У якасці адмоўнага прыкладу біятланіст прывёў выпадак, які адбыўся з ім на Зімовай алімпіядзе 1994 года ў нарвежскім Лілехамеры, калі яго спачатку «папрасілі» паспяхова выступіць, затым «запатрабавалі», а праз некаторы час заявілі, што ён «абавязаны» зрабіць гэта. «Пасля ўсяго гэтага ад нервовага напружання ў мяне на старце рукі не траплялі ў пальчаткі», — рэзюмаваў Сашурын.

Біятланіст лічыць немэтазгодным давядзенне да спартсменаў і трэнераў планаў па медалях: «Спорт ёсць спорт, і ён непрадказальны. Дайце нам спакойна рыхтавацца, і за намі не заржавее».

Сашурын адмоўна паставіўся да ідэі паказу па Беларускім тэлебачанні напярэдадні Алімпіяды сюжэтаў аб беларускіх алімпійцах: «Гэта лішні ажыятаж вакол нас. Як мы будзем потым глядзець у вочы людзям, калі не апраўдаем іх чаканняў?»

Намеснік міністра спорту і турызму, кіраўнік беларускай дэлегацыі на Алімпіядзе ў Солт-Лейк-Сіці Аляксандр Грыгараў, які прысутнічаў на прэс-канферэнцыі, запэўніў спартсменаў, што «ніякіх «камсамольскіх сходаў» не будзе». Віцэ-прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта Аляксандр Мядзведзь заявіў, што спартсменаў «тузаць шмат не будуць», аднак падкрэсліў, што яны з'яўляюцца «гонарам нашай краіны, а краіна павінна ведаць сваіх герояў».

Дзмітрый УЛАСАЎ

Беларусь «пракінулі» ў ААН

А вось сірыйскі дыпламат Міхаіл Уэбэ ў адкрытую святкуе перамогу разам з пакістанскім і індыйскім амбасадарамі.

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Варта адзначыць, што нават падтрымка 53 краінаў – гэта даволі шмат; напрыклад, Мексіка, якая змагалася з Дамініканскай рэспублікай за месца ад Лацінскай Амерыкі і Карыбскіх выспаў, перамагла з «лікам» 138:40. Астатнія краіны – Камерун і Гвінея ад Афрыкі і Сірыя ад азіяцкіх і арабскіх краінаў прайшлі ў склад непастаянных чальцоў Савета Бяспекі ў выніку безальтэрнатыўных выбараў.

Дарэчы, той факт, што ў склад Савета Бяспекі патрапіла Сірыя, стварыла сапраўдную сенсацыю ў свеце. Сірыя ўваходзіць, паводле амерыканскіх экспертаў, у спіс краінаў, што падтрымліваюць тэрарызм. Аднак гэта не перашкодзіла ёй перамагчы. Некаторыя ААНаўскія дыпламаты адзначылі, што калі б ЗША выступілі супраць гэтай кандыдатуры, то яе б не падтрымалі. Аднак прадстаўнік ЗША маўчаў. Пазней афіцыйныя асобы Амерыкі заявілі, што кандыдатура Сірыі з'яўляецца «кампраміснай». Яны таксама спасылаліся на тое, што яшчэ ў сакавіку 50 краінаў Азіі аднагалосна дэлегавалі менавіта Сірыі права іх прадстаўляць у Савеце Бяспекі ААН.

Такім чынам, Балгарыя, Гвінея, Камерун, Мексіка і Сірыя заменяць Бангладэш, Малі, Туніс, Украіну і Ямайку сярод часовых чальцоў Савета Бяспекі. Тут яны далучацца да Ірландыі, Калумбіі, Маўрыкія, Нарвегіі і Сінгапура, чый тэрмін заканчваецца ў студзені 2003 года.

Міхась КАРПОВІЧ

На БТ сьпяць спакойна

Беларуская Тэлевізія не заўважыла ракетнае атакі на Аўганістан. Падзею, якое сьвет напружана чакаў ад моманту тэрактаў у Амэрыцы, БТ папросту праігнаравала. Пакуль рэдакцыі ці ня ўсіх нацыянальных каналаў плянэты рыхтавалі спэцвыпускі навінаў, БТ жыло сваім звыклым нясьпешным жыцьцём.

Ад пачатку бамбаваньня талібаў тэлевізійныя каналы сьвету поўніліся спалохамі выбухаў. Кіраўнікі розных краінаў ды мінакі на вуліцах сталіцаў устрывожана камэнтавалі падзеі, што разгортваліся проста на вачох — у спэцвыпусках навінаў і наўпроставых трансьляцыях.

Тым часам гледачы Беларускае Тэлевізіі вывучалі зьмест праграмы «Тэлебаромэтар - прагноз надвор'я». Сьледам мелі магчымасьць паўгадзіны дазнавацца пра галоўныя падзеі ў вэрсіі інфармацыйнае праграмы «Панарама». А на дэсэрт аматару БТ было прапанавана паглядзець пару французкіх фільмаў. Скончыла ж БТ сваё вяшчаньне валейболам.

Стыль службы інфармацыі БТ нагадвае анэкдот: «Прэзыдэнт пракантраляваў выкананьне пляну. Прэзыдэнт дапамог перабраць бульбу. На Менск падае ядравая бомба. А цяпер пра надвор'е...».

56 гадоў ужо ў Беларусі не было вайны. Апошнія сем гадоў у нас не было вайны, дзякуючы прэзыдэнту, як мяркуе сам Аляксандар Рыгоравіч. Магчыма, БТ перакананае, што беларускага гледача мала цікавіць пагроза Трэйцяе Ўсясьветнае вайны. Магчыма, на БТ сьвята вераць у звышздольнасьць прэзыдэнта адводзіць ракеты ад межаў краіны.

З пэўнасьцю можна сказаць адно. На БТ трымаюцца традыцыяў: вайна вайной, а прэзыдэнт па раскладзе.

Севярын КВЯТКОЎСКІ
Радыё «Рацыя»

ФІНАНСЫ

Што будзем рабіць узімку?

Камунальная гаспадарка не назапасіла дастаткова паліва на зімовы перыяд

Учора прайшло адмысловае паседжанне прэзідыума Савета міністраў, прысвечанае пытанням падрыхтоўкі гаспадаркі да зімы. Высветлілася шмат непрыемных фактаў. У выніку было вырашана перанесці абмеркаванне на больш позні тэрмін.

Адкрываючы паседжанне, Генадзь Навіцкі раскрытыкаваў дзеянні камунальнай гаспадаркі – запасы паліва на зіму не створаныя, рамонт цеплаасетак і тэхналагічнага абсталявання вядзецца з адставаннем ад усталяваных тэрмінаў, насельніцтва кепска забяспечанае тарфянымі брыкетамі.

Галоўны выступ па сітуацыі ў гэтай галіне належаў намесніку міністра эканомікі Уладзіміру Найдзёнаву. Ён удакладніў інфармацыю, прадстаўленую прэм'ер-міністрам. Аднак Генадзь Навіцкі застаўся незадаволены. Па ягоных словах, аналіз не быў зроблены ў поўным аб'ёме. Міністэрства эканомікі не здолела назваць імёны вінаватых чыноўнікаў, якія не выканалі заданні па стварэнні запасаў паліва на зіму – прагучалі толькі даведкавыя дадзеныя, а не канкрэтныя прапановы.

Па звестках эканамічнага ведамства, галоўная праблема – недастатковае фінансаванне. Паліўнага мазуту назапашана толькі каля 75% ад плана ў 716 тысяч тонаў. Паліўныя брыкеты для насельніцтва гатовыя на 85,9%.

Разлікі за спажытыя энергарэсурсы таксама знаходзяцца ў нездавальняючым стане. За 9 месяцаў гэтага года аплата склала толькі 81,8%. Пры гэтым, не ўсе прадпрыемствы разлічваюцца за яе грашыма.

Такім чынам, калі сітуацыя не будзе аператыўна змененая, мы можам застацца на зіму або на частку зімы без гарачай вады і без ацяплення. Дарэчы, сіноптыкі прадказваюць халодную зіму.

Міхась КАРПОВІЧ

Масавае звальненьне работнікаў на радыёзаводзе

Чарговую партыю рабочых ды інжынэрна-тэхнічнага пэрсаналу скарачае Гомельскі радыёзавод. Гарадзкі цэнтар занятасьці насельніцтва прапануе дырэкцыі не звальняць шэраг работнікаў, а накіраваць на вахтавую працу ў суседнюю Расею.

Як паведаміў начальнік аддзелу кадраў радыёзаводу Віктар Чарняўскі, сёлета да пачатку кастрычніка завод ужо звольніў 370 рабочых і інжынэрна-тэхнічных спэцыялістаў. Пад чарговае скарачэньне трапляюць яшчэ 120 чалавек. Найперш гэта спэцыялісты аддзелаў і розных тэхнічных службаў, бо папярэднія скарачэньні закранулі найбольш вытворчыя цэхі.

У рабочым асяродку наогул распаўсюджанае нэгатыўнае стаўленьне да інжынэрна-тэхнічнага пэрсаналу. Мяркуюць, што менавіта з-за значнай колькасьці інжынэраў, тэхнолягаў ды іншых спэцыялістаў не ўдаецца стабілізаваць сытуацыю на заводзе.

Раней радыёзавод уваходзіў у вайскова-прамысловы комплекс былога СССР і выпускаў сродкі сувязі. За 10 гадоў завод так і ня здолеў знайсьці сабе трывалага месца на беларускім рынку. Даўгі за энэрганосьбіты, крэдыты, падаткі перавысілі 3 мільярды рублёў. Колькасьць рабочых на заводзе скарацілі больш як утрая, але дырэкцыя працягвае звальняць пэрсанал.

Гарадзкі цэнтар занятасьці насельніцтва прапануе дырэкцыі радыёзаводу не звальняць частку рабочых і спэцыялістаў, а накіраваць на працу на расейскі агрэгатны завод у невялікім гарадку Людзінава Калускай губэрні. Іншым звольненым прапанавалі паехаць на збор яблыкаў у Варонескую губэрню.

Наколькі вядома, кіраўнікі агрэгатнага заводу зь Людзінава мелі перамову з дырэктарам радыёзаводу Анатолем Кірыкавым. Аднак канкрэтнай дамовы пакуль няма. Расейцам для выкананьня заказу горназдабывальнай прамысловасьці патрэбныя кваліфікаваныя рабочыя пэўных спэцыяльнасьцяў. Аднак іх пасьля масавых звальненьняў не хапае і радыёзаводу.

Да таго ж расейцы прапануюць толькі часовую працу вахтавым мэтадам, што таксама абцяжарвае пошук жадаючых.

Пошукі працы ў суседняй Расеі — ня рэдкасьць для гамельчукоў, асабліва калі іх скарацілі, альбо тых, хто ня можа пракарміць свае сем'і з-за нізкіх заробкаў. Гамельчукі ўдзельнічалі нават у будаўніцтве храма Хрыста Збаўцы ў Маскве.

Штопраўда, нягледзячы на саюзныя дачыненьні Беларусі й Расеі, беларускія грамадзяне, якія наняліся на працу ў суседзяў, вымушаныя плаціць падаткаў больш як у два разы за расейскіх рабочых.

Казімер ЯНОЎСКІ
Радыё «Свабода»

КАМЕРЦЫЯ

Удар па берасцейскіх «чаўнаках»

Нечаканы ўдар масаваму берасцейскаму бізнесу нанесла польскае міністэрства фінансаў. Як паведамілі афіцыйныя крыніцы ў Польшчы, з 1 студзеня 2002 года суседняя дзяржава плануе зрабіць значна больш жорсткімі правілы ўвозу алкагольнай і тытунёвай вытворчасці. У выніку пад пагрозай апынуліся заробкі тысяч брэстаўчанаў, для якіх штодзённы вояж у Польшчу – адзіная крыніца даходаў.

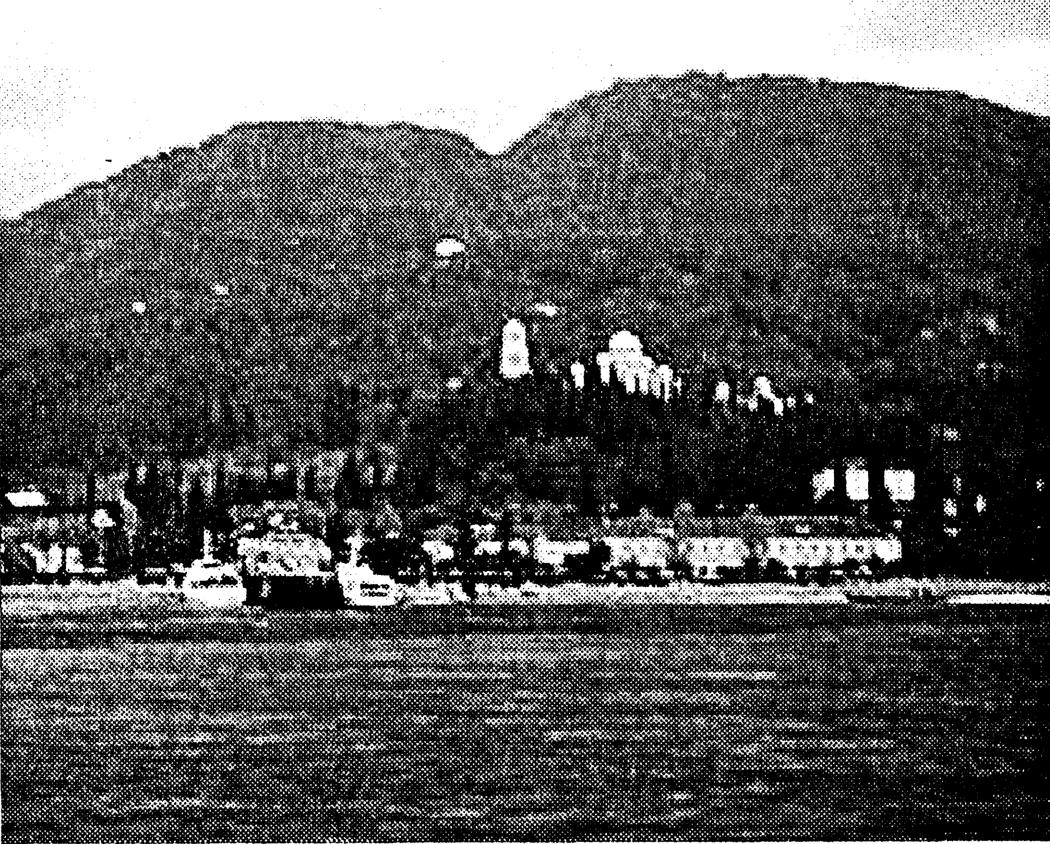
Цяпер яшчэ праз польскую мяжу можна перавезці дзве пляшкі гарэлкі і пару блокаў цыгарэтаў. Калі рабіць удзень два рэйсы, тлумачаць «чаўнакі», то можна някепска зарабляць – у некалькі разоў больш, чым прапаноўваюць беларускія прадпрыемствы сваім супрацоўнікам. Але з новага года, паводле прапановы польскага міністэрства фінансаў, бяспошлінна можна будзе ўвезці толькі пляшку гарэлкі і адзін пачак цыгарэтаў – і толькі пры ўмове знаходжання на тэрыторыі Польшчы не менш за 24 гадзіны. У такіх умовах «беларускі транзіт» становіцца абсалютна нявыгадным.

У якасці апраўдання сваіх дзеянняў польскія фінансісты тлумачаць, што легальны ўвоз алкагольных і тытунёвых вырабаў шматкроць павялічыўся, а ягоны продаж у краіне апошнія два гады ўвесь час падае. Паколькі беларусы прадаюць прывезеныя гарэлку і цыгарэты «заходняй суседцы» па палавіннай цане, то бюджэт краіны недалічваецца трох мільярдаў злотых (каля 700 мільёнаў долараў) штогод.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Мандариновый сезон

Цитирую с сохранением особенностей стиля: «*Положение можно назвать тихим и спокойным. Только по утрам создаются пробки российскими таможенниками из туристов, желающих насладиться красотами Абхазии. На приграничном рынке только-только начинает продаваться хурма и фейхоа. До мандаринового сезона остался месяц*».

А чуть раньше Грузия официально пригласила Руслана Гелаева и объявила ему, что он со своими боевиками должен покинуть Панкисское ущелье, а то США могут поставить вопрос о поддержке Грузией чеченских террористов. Когда этот вопрос ставила Россия, грузинские власти делали удивленные глаза. Теперь все изменилось, и Гелаев быстро нашелся, причем как раз в Грузии. Известный полевой командир спокойно приехал в Тбилиси и так же спокойно отбыл в неизвестном направлении – это Гелаевто, который лично резал глотки пленным грузинам во время боев в Абхазии восемь лет назад (он тогда воевал на абхазской стороне) и, как рассказывали грузинские беженцы, играл с Шамилем Басаевым в футбол головами казненных грузинских пленных.

Бывший министр обороны Грузии Тенгиз Китовани, поссорившийся с Шеварднадзе, неделю назад заявил, что чеченских боевиков перевозили из Панкисского ущелья на грузино-абхазскую границу на грузовиках внутренних войск Грузии в сопровождении автомобилей полиции. Китовани утверждал, что об этом знает любой грузинский постовой. О том, что готовится вторжение, знали или догадывались многие.

Месяц назад произошла утечка информации о возможном применении Грузией силового варианта разрешения абхазской проблемы.

Многие источники при этом сообщали, что готовилась лишь демонстрационная акция, приуроченная к восьмой годовщине падения Сухуми 27 сентября 1993 года. Реализовать этот сценарий грузинским властям не позволили теракты в США. Но уже 25 сентября в район Кодорского ущелья, которое контролируется грузинской стороной, проникли более 400 чеченских боевиков. Произошли вполне реальные столкновения военнослужащих абхазской армии с грузинскими и чеченскими партизанами. В эти же дни президент Грузии пообещал в скором времени решить абхазскую проблему.

Однако теперь ясно, что выполнить обещание Эдуарду Шеварднадзе не удалось – в Кодорском ущелье идут бои.

Абхазские власти еще месяц назад серьезно отнеслись к угрозе возобновления боевых действий. Была объявлена частичная мобилизация, а на местном телевидении говорили о начале боевых действий. Командование российских миротворцев отнеслось к угрозе довольно странно – в один из воскресных дней военные пригласили абхазских журналистов в один из санаториев на «День Нептуна», зажарили для них барана и убеждали, что никакие боевики в Абхазию не проникнут.

В прошлом году российские аналитики по просьбе заинтересованных структур в правительстве подготовили доклад по Абхазии, в котором говорилось буквально следующее: «*В последнее время в Абхазии обычными стали разговоры среди населения о необходимости переориентироваться на страны Запада... В общественно-деловых кругах Абхазии проявляются настроения, что Запад при желании нашел бы вариант «помирить Грузию с Абхазией без ущемления интереса Абхазии». Они надеются, что при этом было бы возможно и оказание западными странами помощи в восстановлении экономики республики, и что Россия окажется тормозом на этом пути*».

Официальная Москва не один раз заявляла о безусловном признании территориальной целостности Грузии, неотъемлемой частью которой является Абхазия, но дальше этого дело не идет, и не может идти, у нас связаны руки. Потому что вопрос не столько в России, сколько все-таки в Грузии.

По словам Сергея Караганова, председателя президиума Совета по внешней и оборонной политике, «*Россия, конечно, может помочь в решении этого конфликта, но для этого ей нужно сначала будет принять на себя совершенно непосильную роль. Это восстановление грузинской государственности. Сейчас, когда грузинская государственность ослабла до предела, когда фактически правительство Тбилиси контролирует лишь небольшую часть территории вокруг Тбилиси и когда Грузия де-факто распалась на несколько княжеств, а во многих из них вообще не существует никакой власти, - вряд ли она может рассчитывать на то, что кто-нибудь к этой стране будет присоединяться*».

В самой Грузии многие считают, что некоторые грузинские политики сами заинтересованы в абхазском конфликте. Любая стабильность в этом регионе просто вредит криминальному бизнесу. А чистой политики здесь и нет вовсе...

Ольга РОМАНОВА

ЭКАНОМІКА

Штаты вынуждены затягивать пояса

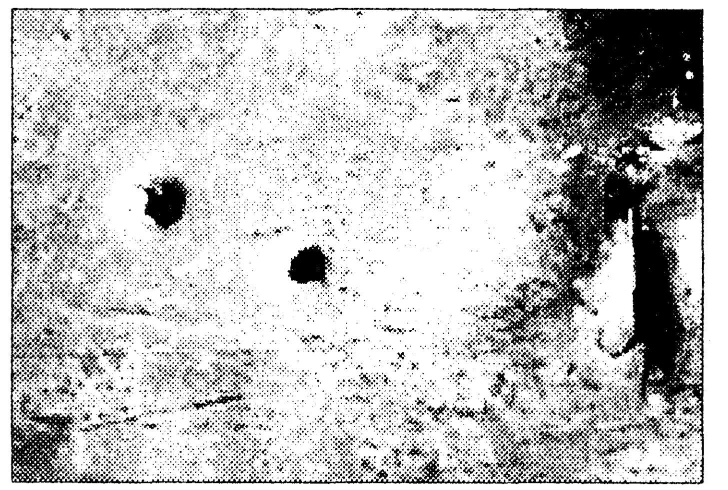
Ухудшение экономической ситуации в США, усугубившейся после терактов, ударило по финансовому благополучию большинства американских штатов, сообщает *Bloomberg*.

Так, снижение потребительского спроса привело к падению объема получаемого местными властями налога с продаж, который составляет треть от всех доходов штатов. А там, где подоходный налог составляет незначительную величину или вообще отсутствует, налог с продаж является основным источником финансирования расходов местных бюджетов.

Губернатор штата Флорида Джеб Буш, являющийся братом американского президента, объявил о созыве внеочередной сессии законодательного собрания штата с целью рассмотрения вопроса об урезании расходов. По мнению Джеба Буша, штату необходимо снизить расходы на миллиард долларов.

В 2000 году расходы штатов и местных властей в США составили около 1,2 триллиона долларов, или 12 процентов от валового внутреннего продукта страны.

Россия просит Киев признать ответственность за гибель Ту-154

Официальные источники в Москве надеются, что в Киеве примут «трудное, но единственно правильное решение» – и признают ответственность за катастрофу пассажирского лайнера Ту-154 над Черным морем, который был случайно сбит зенитной ракетой украинских ПВО в Крыму, сообщает РИА «Новости».

По словам официальных источников в Москве, «с каждым днем увеличиваются прямые и косвенные доказательства того, что причиной гибели лайнера стала украинская ракета С-200». «К такому выводу приходят не только российские, но и израильские эксперты», – подчеркнул один из источников.

Однако, в понедельник министерство обороны Украины предоставило доказательства своей невиновности в катастрофе авиалайнера. Как сообщает ИТАР-ТАСС, журналистам и представителям дипломатического корпуса главнокомандующий войсками ПВО Украины Владимир Ткачев продемонстрировал карты учений украинских ПВО с изображением траекторий полета украинских ракет. Всего было выпущено 23 ракеты. Из них 21 достигла цели, одна – самоликвидировалась, еще одна – приземлилась на парашюте. Все ракеты, подчеркнул он, были технически исправны.

Этапы учений, рассчитанные поминутно, подтверждены материалами аудио-видео- и фотоматериалами. В доказательство были показаны видеосъемки стрельб 4 октября. Владимир Ткачев заявил, что таким образом, данные объективного контроля доказывают о непричастности украинских ПВО в катастрофе Ту-154.

Напомним, что самолет Ту-154 авиакомпании «Сибирь», летевший из Тель-Авива в Новосибирск с 78 пассажирами и членами экипажа на борту, упал в Черное море 4 октября. Все находившиеся на его борту люди погибли.

«Курск» отправился в последний путь

ВЧЕРА в 11.00 баржа «Гигант-4» с еще не вошедшим в ее седло «Курском» начала движение в Кольский залив. Лодка буксируется носом вперед, что вызывает дополнительное волновое сопротивление. Но мощные морские буксиры справляются с работой. Скорость буксировки – 2,5-3 узла (4,5-5,5 километра в час). Через некоторое время, развернувшись против волны, баржа и лодка окончательно соединились. И сегодня в ночь, если не помешает погода, они должны отдать якоря на траверсе поселка Росляково. Там же завтра начнутся работы по заводке под этот уникальный тандем понтонов.

В «точке «Курска» остались исследовательское судно «Семен Дежнев», которое еще трое суток будет проводить радиационный мониторинг (пока фон в районе соответствует естественному), и водолазное судно «Майо». Последнее займется подъемом полутора десятков фрагментов субмарины, оставшихся на дне. На это, согласно дополнению к контракту, отводятся сутки. Сами фрагменты будут погружены на спасательное судно «Алтай» или килекторное судно «КИЛ-164».

Первую нагрузку на подъемные тяги специалисты компаний «Маммут» и «Смит Интернэшнл» дали в 0.55 понедельника. Двумя часами позже гидроакустики атомного ракетного крейсера «Петр Великий» зафиксировали отделение от корпуса первого отсека подводной лодки. В 3.55 атомоход отделился от дна Мурманской банки. С учетом того, что морские суеверия не позволяют начинать большие дела в понедельник, моряки считают началом операции воскресенье, когда были даны пробные нагрузки на тросы и лодка дала слабенький люфт.

Мурманск

Разведслужбы проводят набор агентов

Ведущие разведывательные службы мира после событий 11 сентября начали отдавать себе отчет в том, что наиболее эффективным орудием для этой деятельности является человек. Даже самая современная техника, будь то ракеты или супербомбардировщики последнего поколения, и не в состоянии бороться с терроризмом столь эффективно – да еще и в отсутствие определенных целей – как это делает обыкновенный человек из плоти и крови, пишет испанская газета «Мундо». В этой связи спецслужбы США и Великобритании начали массированную кампанию по подготовке шпионов традиционного образца. Так, в Великобритании МИ-6 начала призывную кампанию с целью вдвое увеличить кадровый состав, говорится в статье. Впервые за свою историю эта служба проявила особый интерес к этническим меньшинствам. На кампанию по набору новой агентуры МИ-6 получила 15 млн. фунтов стерлингов дополнительно к уже выделенным бюджетом страны 200 млн. фунтов стерлингов. Как отмечает испанская газета, британская внешняя разведка обратилась к агентам пенсионного возраста с просьбой продолжать трудиться на благо родины и даже вернула заслуженных отставников.

По прошествии пяти суток после трагедии 11 сентября директор ЦРУ Джордж Тенет направил секретный меморандум своим подчиненным. В документе содержится приказ интенсифицировать работу. Испанская газета отмечает в связи с сентябрьскими событиями необычайную эффективность российских спецслужб. Именно они предоставили ООН информацию о точном местонахождении как минимум 55 баз Усамы бен Ладена и подробности о его террористической организации и инфраструктуры. Россия просит у ЦРУ и МИ-6 информацию, которая выведет на главарей чеченских повстанцев. Их Москва связывает с террористической организацией «Аль-Каида».

Илья КОВАЛЬ

В Польше будет коалиционное правительство

В Польше достигнуто соглашение о создании коалиционного правительства стартовавших вместе в парламентских выборах Союза демократической левицы и Унии труда (СДЛиУТ) и польской крестьянской партии (ПКП). Этому решению предшествовали встречи лидеров победивших левых сил с руководством всех партий, вошедших в парламент. Напомним нашим читателям, что в результате состоявшихся 23 сентября парламентских выборов победители – СДЛиУТ не набрали достаточного количества голосов для того, чтобы самостоятельно создать правительство, пользующееся поддержкой большинства в парламенте: им не хватило буквально нескольких голосов. Тем не менее, результат СДЛиУТ был настолько впечатляющим – 41,04% и отрыв победителя от прочих партий был так велик (занявшая второе место в выборах Гражданская платформа (ГП) получила 12,68% голосов), что решение президента Польши Александра Квасьневского о назначении новым премьер-министром лидера СДЛ Лешека Миллера было принято всеми политическими силами страны как должное. По польской конституции, назначенный премьер-министр формирует кабинет, который затем должен быть утвержден парламентом.

У Миллера не было слишком много времени. Новое правительство не позднее конца ноября должно предложить парламенту бюджет страны на следующий год, а также необходимые «околобюджетные» законы, например, об изменении налогов. Оно может, естественно, воспользоваться проектом бюджета, подготовленным предыдущим правительством. Однако в данном случае – когда после четырех лет правления правых к власти в Польше пришли левые, этот вариант сопратниками Лешека Миллера даже не рассматривается. Свой проект бюджета, предусматривающий ряд непопулярных мер, накануне выборов представил предлагаемый на нового министра финансов Марек Белька (бывший министр финансов в правительстве Влодимежа Тимошевича, а затем советник президента). Однако предлагаемое им введение дополнительных налогов и повышение НДС на некоторые группы товаров настолько не понравилось избирателям, что за несколько дней до выборов рейтинг СДЛиУТ упал на несколько процентов. Посему лидеры этой коалиции вполне резонно опасаются, что получить одобрение парламента для их проекта бюджета без создания более широкой коалиции будет весьма трудно, если вообще не невозможно.

Хотя лидеры СДЛиУТ за прошедшие после выборов две недели встретились со всеми партиями, вошедшими в новый парламент, но с самого начала в качестве возможных партнеров в правительстве рассматривали только две структуры: стартовавшую в выборах как клуб избирателей Гражданскую платформу или же Польскую крестьянскую партию. Однако лидеры Гражданской платформы решительно отказались от предложения левых «поделиться властью». Для многих деятелей этой структуры Союз демократической левицы по-прежнему остается партией посткоммунистов, а ее лидер Лешек Миллер – представителем так называемого партийного «бетона», т.е. наиболее консервативного крыла преобразовавшейся в социал-демократическую партию бывшей ПОРП. Тем не менее, Гражданская платформа обещает поддерживать правительство левых в вопросах международной политики, поскольку здесь их программы одинаковы: приоритетной задачей является интеграция с Европейским Союзом.

В свою очередь, свои «услуги» СДЛиУТ предлагал Анджей Леппер, лидер «Самообороны» – партии недовольных. Третий результат в выборах показал, что с этой силой придется считаться в новом Сейме. Однако незаконченные уголовные дела в отношении лидера этой партии и некоторых его партийных коллег, а также скандальная репутация Леппера, который свою популярность в кругах беднейших построил на популизме и многочисленных оскорблениях власть имущих, – всё это сдерживало интерес Лешека Миллера к возможному альянсу с «Самообороной».

Остался только хорошо знакомый в прошлом партнер – Польская крестьянская партия. С 1993 по 1997 год у власти в Польше уже находилось правительство, образованное левыми с участием ПКП. И хотя приятными воспоминания о прошлом сотрудничестве ни одна, ни другая стороны не называют, однако прагматизм победил и на сей раз. Лешек Миллер при этом высказал надежду, что «и СДЛ уже другой, и ПКП – другая». Впрочем, ПКП выдвигает ряд условий, на которых согласна войти в правящую коалицию, например, введение импортного налога, замораживание НДС на продовольственные продукты, а также приватизация остающихся в государственной собственности банков только с участием польского капитала. СДЛиУТ еще не подтвердили, согласны ли они принять эти условия. Переговоры по программным вопросам должны закончиться через неделю, а уже в среду, 10 октября, новый премьер-министр должен представить состав своего кабинета. Предполагается, что министром иностранных дел нового правительства будет бывший премьер-министр Влодимеж Тимошевич.

Людмила ГУЛЯКЕВИЧ

Беднасьць – не парог

Сёлета школьныя сталовыя Гомельшчыны аказаліся непадрыхтаванымі да арганізаваньня нармальнага харчаваньня дзяцей. Тэхналягічнае халадзільнае абсталяваньне ў большасьці школ зношана на 90 адсоткаў.

З пачаткам навучальнага году на Гомельшчыне адразу ж і пачаліся праблемы з харчаваньнем дзяцей. Цяпер тут больш за 70 адсоткаў вучняў харчуюцца за конт дзяржаўнае датацыі, што складае 4% ад мінімалкі, альбо 300 рублёў на дзень. Зразумела, на такія грошы дзіця накарміць цяжка. Таму ў школах вобласьці ўваходзіць у практыку дадатковае харчаваньне – за конт бацькоў. Але ж нямногія бацькі маюць гэткую фінансавую магчымасьць.

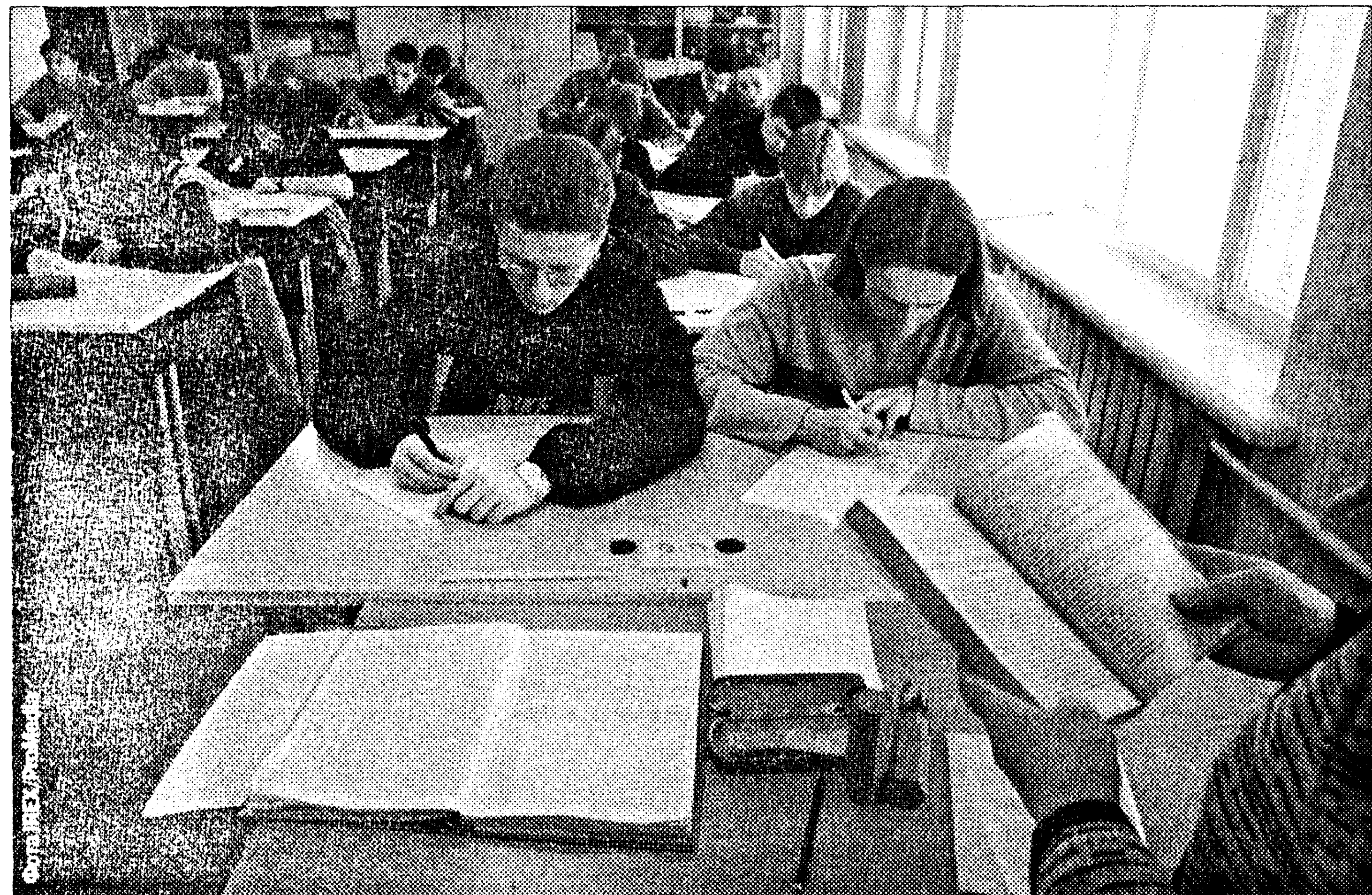
Да прыкладу, у Сьветлагорску толькі 15% бацькоў штомесяц даплачваюць да харчаваньня сваіх дзяцей на 6 тысяч рублёў: акрамя сьняданку, школьнікі спажываюць яшчэ й абеды. Больш пашанцавала дзецям з забруджаных радыёнуклідамі тэрыторыяў, якія атрымліваюць гэтак званае чарнобыльскае харчаваньне. А яно запраўду разнастайнае, тры разы на дзень, бо забясьпечваецца з выдаткаваных зь бюджэту дзьвюх тысяч пяціста дзевяноста сямі рублёў для старэйшых вучняў і аднае тысячы васьмідзесяці чатырох рублёў – для малодшых.

На жаль, здараецца й гэтак: у адной клясе нехта лічыцца з чыстае зоны й харчуецца за 300 рублёў, іншыя ж – на суму, у дзевяць разоў большую. Гэткі неэтычны падзел дзяцей – на сумленьні дзяржавы. Як і тое, зрэшты, што харчовыя блёкі школаў сёлета аказаліся непадрыхтаванымі да наладжваньня нармальнага харчаваньня. Як высьветлілася, у крытычным стане знаходзіцца матэрыяльна-тэхнічная база школьных харчовых блёкаў на Сьветлагоршчыне, Жыткаўшчыне, Брагіншчыне, Лоеўшчыне, Мазыршчыне.

З прызнаньня чыноўнікаў аддзелу адукацыі Жыткавіч, асобнае тэхналягічнае й халадзільнае абсталяваньне ў школах раёну зношана на 90 адсоткаў і падлягае пад замену. Аднак сродкаў на набыцьцё новага ў мясцовым бюджэце няма. За год тут здолелі купіць адно дзьве лядоўні для дашкольных установаў і чатыры воданагравальнікі.

А між тым, з прычын дрэннага тэхнічнага стану абсталяваньня ды кепскае вады школьныя харчовыя блёкі змушаны наагул прыпыняць працу. Цяпер зусім не працуюць сталоўкі ў дзьвюх школах Жыткавіцкага раёну – Дуброўскай і Малешаўскай. У іншых жа раёнах вобласьці справы чыняцца ня лепей. На прыкладзе Гомельшчыны, найбольш пацярпелае ад Чарнобыльскае катастрофы, стала відавочна: здароўе саслаблых дзяцей дзяржаву не турбуе. А новы навучальны год у школах, пасьля прэзыдэнцкіх ужо выбараў, выяўляе ўсё тыя ж праблемы, што й раней: зламанае мэблі й пашкоджанага абсталяваньня, беднага незбалянсаванага харчу й усеагульнага школьнага жабрацтва.

Анэля ШЧЫПАКОЎСКАЯ

Канфармісты з Крупак

Аповяд настаўніка Аляхновіча, звольненага за вольнадумства

«Я не зьвяртаўся бы ў суд са скаргай, калі б не маё звальненьне з працы: у раённым аддзеле адукацыі палічылі, што настаўнік, які прымае ўдзел у палітычным жыцьці, не варты «званьня педагога, – гаворыць Андрэй Аляхновіч. — У мяне самога два пункты гледжаньня на тое, што адбылося – як асобы і як гісторыка. Асабісты – гэта паўплывала на маё жыцьцё.

Летам, калі знаходзіўся ў адпачынку, я займаўся актыўна перадвыбарчай кампаніяй. Зразумела, гэта не спадабалася шмат каму ў нашым раёне. Спачатку я зьбіраў подпісы за Домаша. Потым, калі дэмакратычныя сілы прынялі рашэньне адзіным кандыдатам абраць Ганчарыка, я вырашыў, што трэба займацца агітацыйнай кампаніяй адзінага кандыдата. Менавіта ў гэтым накірунку і здарылася гэтая непрыемная рэч... Да мяне зьвярнуліся вучні (дзесятага і восьмага класаў), я ім даў газеты і налепкі. І яны папаліся з гэтымі налепкамі — іх спаймаў міліцыянер. Былі складзеныя пратаколы. Дзяцей пачалі запалохваць, іх бацькоў таксама – «заплаціце шалёныя штрафы – па 100 мінімалак». Зразумела, усё гэта на словах – ніякай пісьмовай аргументацыі не было. Скончылася ўсё тым, што я фактычна падпісаў пратакол з мэтай, каб дзеці не плацілі штрафы. Прызнаў сваю віну, заплаціў штрафы. Мне сказалі: «Вось падпішаш пратакол, заплаціш штрафы і ўсё». Штрафы былі заплачаныя. Дзяцей, дзякаваць Богу, толькі папярэдзілі.

Я так думаў, што на гэтым усё скончыцца. Хаця са мной мелі размову загадчык РАНА і загадчык нашага Крупскага райвыканкаму. Была размова пра тое, што я ўцягваю дзяцей у палітыку, што гэта нельга рабіць, што гэта амаральна. Вось з гэтым «амаральна» я і не пагадзіўся. Я з імі спрачаўся: а як жа тыя палітінфармацыі, якія абавязаныя праводзіць у школе кожны тыдзень. Гэта што, не ўцягваньне ў палітыку? А гэтыя палітінфармацыі праводзяцца ў школе. І я ў мінулым годзе, калі быў класным кіраўніком, праводзіў палітінфармацыі.

Увогуле я лічу, што калі кажуць «дзеці павінны быць па-за палітыкай» — гэта лабуда. Мы выкладаем у школе на сёньняшні дзень Дэкларацыю правоў чалавека, дзе напісана, што кожны чалавек мае права на атрыманьне інфармацыі і яе распаўсюджаньне. Гэта натуральныя правы чалавека. Чалавек можа чуць і ведаць любую інфармацыю, а пасьля ўжо сам выбіраць і даваць нейкія ацэнкі. А што значыць не «ўцягваць дзяцей у палітыку?»

Калі дзеці задаюць пытаньні: што адбываецца у краіне, чаму ў нас такія заробкі, чаму мая маці атрымлівае 20 тысяч беларускіх рублёў, што трэба рабіць, каб жыцьцю стала лепш? Вось такія пытаньні задае дзіця? Гэта што — не палітыка? А я як настаўнік павінен адказваць на гэтыя пытаньні? Што казаць – сядзі, не высоўвайся, бо атрымаеш па галаве і кар'еры не зробіш, і жыцьцё ў вас будзе спаганенае? Можа нейкі настаўнік і будзе так казаць, але ці мае ён на гэта права? А іншы настаўнік будзе казаць: вывучайце свае правы, змагайцеся за свае правы, тады і жыцьцё будзе лепшае. Я спытаў у загадчыка РАНА: «А калі б мае вучні наляпілі налепкі, дзе напісана «Я за бацьку, БПСМ»? Мяне б таксама сталі караць?» Пытаньняў шмат такіх можна задаць.

Па словах маіх апанентаў з РАНА і выканкаму, чалавек толькі з 18 гадоў мае права на палітычныя погляды. Выходзіць, што настаўнік наогул не мае права нічога гаварыць па гэтых пытаньнях. А дзіця да 18 гадоў атрымліваецца як у той казцы «сьляпы, глухі, нямы!» А споўнілася 18 гадоў, ён раптам стаў свядомай асобай? Анекдот! Няма логікі...

Мяне звольнілі, але я не хачу шукаць іншай працы, апрача настаўніцкай. Мне падабаецца працаваць з дзецьмі. Па-першае, у мяне гэта атрымоўваецца, тым больш, што займаюся я з імі сваёй любімай справай – краязнаўствам. Па-другое, я адчуваю сябе шчасьлівым, калі працую з імі – калі мы ходзім у паходы, калі ўдзельнічаем у раскопках, тады ў мяне адчуваньне паўнаты жыцьця.

Нарадзіўся я ў знакамітых Халопенічах – на радзіме Адама Ягоравіча Багдановіча. У 1980 годзе паступіў у Мінскі педагагічны інстытут. Пасьля давялося служыць у флоце. Але ўсё ж такі я стаў настаўнікам, бо гэта наша сямейная традыцыя – бацька дырэктар спартыўнай школы, маці – трэнер. Усе дзядзькі і цёткі ў мяне настаўнікі. Апошнім часам працаваў у нашай першай гарадской школе ў г.Крупкі — гэта школа, якую я скончыў сам. У ёй працую трэці год. Але раней былі іншыя школы – вясковыя.

Фактычна, школе я аддаў дзесяць гадоў працы. Стварыў спачатку краязнаўчы гурток, пасьля краязнаўчае таварыства «Малое Палесьсе», апошнія тры гады – скаўцкая арганізацыя «Малое Палесьсе». Вялі працу ў накірунку – краязнаўства і археалогія Крупшчыны.

Год мы рыхтавалі дзяцей, а летам як вянец усей дзейнасьці – археалагічныя раскопкі на возеры Сялява. Раскопкі мы праводзілі ўжо чатыры гады запар, дзякуючы сувязям з Акадэміяй навук. На сёньняшні дзень у нашай скаўцкай Харугве 75 вучняў плюс пяць дарослых кіраўнікоў».

Андрэй Аляхновіч спадзяецца, што суд адменіць рашэньне адміністратыўнай камісіі як неабгрунтаванае – яго аднавяць на працы.

Запісала
Паліна СЦЕПАНЕНКА
ПЦ «Вясна»

Некоторые чувства от прошедших выборов

В рамках проекта «Беларусь: перспективы в XXI веке» в сентябре 2001 г. НИСЭПИ провел очередной опрос лидеров общественного мнения и экспертов в количестве 71 человек (полисимейкеров, бизнесменов, аналитиков и руководителей СМИ), примерно поровну представляющих государственные и негосударственные структуры. Знакомим читателей с некоторыми результатами этого опроса.

Почти три четверти лидеров из негосструктур согласны с оппозицией, утверждающей о наличии в процессе голосования многочисленных нарушений закона (табл. 1). С ними солидарны, однако, менее 18% представителей госсектора. Весьма интересно: среди лидеров практически нет тех, кто считает, что в ходе выборов вообще никаких нарушений закона не было.

Безусловно, критерии существенности нарушений избирательного законодательства достаточно неоднозначны. Что одни лидеры считают существенным, то для других является незначительным. В частности, например, многие лидеры из госсектора не считают принуждение к досрочному голосованию или выдачу бюллетеня без предъявления паспорта серьезным нарушением закона. Об этом говорят данные табл. 2, из которых видно, что среди них не меньше заметивших подобные нарушения лично, чем среди представителей негоссектора. Среди последних, как можно видеть, весьма много тех, кто заметил разного рода нарушения в процессе голосования на избирательных участках. Следует обратить внимание, что значительно более половины лидеров (62%) лично заметили такое нарушение закона, как принуждение избирателей голосовать досрочно.

Кроме нарушений избирательного законодательства в ходе голосования, лидеры отметили большое число нарушений закона, имевших место в ходе избирательной кампании в целом (табл. 3). Так, 94.4% из них указали на монополизацию государственных СМИ одним кандидатом. Почти 79% отметили, что оппонентам А.Лукашенко власти мешали вести агитационную кампанию. Данные же табл. 4 показывают, что, по мнению подавляющего большинства лидеров (почти 79%), все эти нарушения осуществлялись в пользу А.Лукашенко. Комментарии здесь, как говорится, излишни.

Поэтому совсем не удивительно, что почти три четверти лидеров общественного мнения и экспертов солидарны с влиятельными международными структурами, назвавшими выборы в Беларуси не соответствующими стандартам ОБСЕ (табл. 5). Противоположной точки зрения придерживается лишь 5.6% респондентов. И даже среди представителей госсектора таковых оказалось всего 10.7%, то есть подавляющее меньшинство.

НИСЭПИ

ТАБЛИЦА 1. РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ОТВЕТОВ НА ВОПРОС «ОППОЗИЦИЯ УТВЕРЖДАЕТ, ЧТО В ХОДЕ ГОЛОСОВАНИЯ 9 СЕНТЯБРЯ ИМЕЛИ МЕСТО МНОГОЧИСЛЕННЫЕ НАРУШЕНИЯ ЗАКОНА (ГОЛОСОВАНИЕ ЗА ДРУГИХ ЛИЦ, ВЫДАЧА БЮЛЛЕТЕНЯ БЕЗ ПРЕДЪЯВЛЕНИЯ ПАСПОРТА, ПРИНУЖДЕНИЕ ИЗБИРАТЕЛЕЙ ГОЛОСОВАТЬ ДОСРОЧНО И ДР.). СОГЛАСНЫ ЛИ ВЫ С ТАКИМ УТВЕРЖДЕНИЕМ?»

Вариант ответа	Все опрошенные	Работники госсектора	Работники негоссектора
Да, в ходе выборов имели место многочисленные нарушения закона	52.1	17.9	74.4
В ходе выборов имели место незначительные нарушения, не повлиявшие на их результаты	39.4	64.3	23.3
Никаких нарушений закона в ходе выборов не было	1.4	3.6	–

ТАБЛИЦА 2. РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ОТВЕТОВ НА ВОПРОС «ЗАМЕТИЛИ ЛИ ВЫ ЛИЧНО КАКИЕ-ЛИБО НАРУШЕНИЯ ЗАКОНА, КОТОРЫЕ ИМЕЛИ МЕСТО ВО ВРЕМЯ ГОЛОСОВАНИЯ НА ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ УЧАСТКАХ?»

Вариант ответа	Все опрошенные	Работники госсектора	Работники негоссектора
Принуждение избирателей голосовать досрочно	62.0	57.1	65.1
Выдача бюллетеня без предъявления паспорта (заменяющего документа)	36.6	39.3	34.9
Голосование за других лиц	29.6	21.4	34.9
В день голосования велась агитация за кандидатов	21.1	7.1	30.2
Члены избирательной комиссии подсказывали за кого голосовать	18.3	7.1	25.6
Другое	2.8	7.1	–

ТАБЛИЦА 3. РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ОТВЕТОВ НА ВОПРОС «НА ВАШ ВЗГЛЯД, ИМЕЛИ ЛИ МЕСТО КАКИЕ-ЛИБО НАРУШЕНИЯ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В ХОДЕ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ КАМПАНИИ В ЦЕЛОМ?»

Вариант ответа	Все опрошенные	Работники госсектора	Работники негоссектора
Использование государственных СМИ в пользу одного кандидата	94.4	89.3	97.7
Оппонентам А.Лукашенко власти мешали проводить агитационную кампанию	78.9	64.3	88.4
Срывалась наглядная агитация	59.2	46.4	67.4
Использование финансовых ресурсов сверх предусмотренных законом	57.7	42.9	67.4
Использование агитационных материалов без выходных данных	54.9	35.7	67.4
Осуществлялось преследование активистов	49.3	14.3	72.1
Протоколы участковых комиссий при их передаче в региональные были заменены	21.1	3.6	32.6
Другие	2.8	–	4.7

ТАБЛИЦА 4. РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ОТВЕТОВ НА ВОПРОС «ЕСЛИ ТАКИЕ НАРУШЕНИЯ ВЫ ЗАМЕТИЛИ, ТО В ПОЛЬЗУ КАКОГО КАНДИДАТА, НА ВАШ ВЗГЛЯД, ОНИ ОСУЩЕСТВЛЯЛИСЬ?»

Вариант ответа	Все опрошенные	Работники госсектора	Работники негоссектора
В пользу А.Лукашенко	78.9	60.7	90.7
В пользу С.Гайдукевича	2.8	3.6	2.3
В пользу В.Гончарика	2.8	–	4.7
В пользу всех кандидатов	14.1	28.6	4.7
Нарушений не заметил	2.8	7.1	–

ТАБЛИЦА 5. РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ОТВЕТОВ НА ВОПРОС «ВЛИЯТЕЛЬНЫЕ МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТРУКТУРЫ (ОБСЕ, ЕВРОПАРЛАМЕНТ, СОВЕТ ЕВРОПЫ И ДР.) НАЗВАЛИ ПАРЛАМЕНТСКИЕ ВЫБОРЫ В БЕЛАРУСИ НЕ СООТВЕТСТВУЮЩИМИ СТАНДАРТАМ ОБСЕ. ОДНИ ЛЮДИ СЧИТАЮТ ЭТО РЕШЕНИЕ СПРАВЕДЛИВЫМ, А ДРУГИЕ НЕТ. А КАК СЧИТАЕТЕ ВЫ?»

Вариант ответа	Все опрошенные	Работники госсектора	Работники негоссектора
Это справедливое решение	74.6	46.4	93.0
Это несправедливое решение	5.6	10.7	2.3

Горкае свята для настаўнікаў

7 кастрычніка настаўніцтва Беларусі адзначала сваё прафесійнае свята – Дзень настаўніка. Свята гэтае, без перабольшванняў, прайшло са слязамі на вачах. Напярэдадні другога з'езда настаўнікаў, які мае прайсці недзе праз месяц, настаўніцтва знаходзіцца ў жабрацкім становішчы. Спробы дабіцца для настаўніцкага корпуса заробкаў, якія б раўняліся сярэдняй зарплаце ў прамысловасці, ні да чаго не прывялі. Год – а менавіта ў кастрычніку мінулага года Мінскі гарадскі гаркам прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі ініцыяваў збор подпісаў пад адпаведным патрабаваннем (сабрана звыш 180 тысяч подпісаў) – для настаўнікаў прайшоў марна. Абяцанні тагачаснага прэм'ера Уладзіміра Ярмошына падвысіць заробкі так і засталіся абяцаннямі. На другім з'ездзе пытанне пра ўзровень заробкаў і сацыяльную абароненасць настаўнікаў стане цэнтральным. Нягледзячы на абяцанні ўладаў давесці ў снежні сярэдні заробак у галіне да 100 долараў ЗША, у тое мала хто з настаўнікаў ужо верыць: за год змагання за дастойнае жыццё яны начуліся столькі абяцанняў, што хапіла б на цэлае дзесяцігоддзе.

А тым часам настаўніцтва па-ранейшаму знаходзіцца ў гаротным стане: у жніўні сярэдні ўзровень заробкаў у сферы адукацыі склаў 103 тысячы рублёў, ці 59,6% ад узроўню заработнай платы ў прамысловасці, а педагогі ў жніўні ў сярэднім мелі 114,7 тысячы рублёў, ці 66,3% от узроўню ў прамысловасці. Прэзідэнцкія выбары, у прыватнасці, шматлікія абяцанкі А.Лукашэнкі, надзею на паляпшэнне таксама не прынеслі. А другі ж з'езд напачатку планавалася правесці гэтым летам, але са спадзевамі на лепшае быў адкладзены да восені.

«Спадзяюся, што 2 з'езд настаўнікаў здолее хоць крыху паправіць сацыяльна-эканамічны стан работнікаў навукі і адукацыі. Асноўная гаворка разгорнецца, безумоўна, вакол дасягнутага сістэмай адукацыі ў ходзе рэформы і перспектываў яе развіцця. Мы актыўна ўключыліся ў падрыхтоўку з'езда з тым, каб дастойнае месца на ім занялі сацыяльна-эканамічныя праблемы галіны. Прэзідыум ЦК прафсаюза выпрацаваў больш за 20 прапановаў, якія, мы спадзяемся, увойдуць у сацыяльна-эканамічны блок рэзалюцыі 2 з'езда. Перш за ўсё яны датычацца сацыяльна-эканамічных гарантыяў у законе аб адукацыі. Мы будзем настойваць, каб у новым законе быў захаваны гарантаваны ўзровень фінансавання галіны ў памеры не менш за 10% валавага ўнутранага прадукту і гарантаваны ўзровень заробкаў педагагічным работнікам у памеры не ніжэй за сярэдні заробак у прамысловасці, а прафесарска-выкладчыцкаму складу – у паўтара раза вышэй ад гэтага ўзроўню. Гэтыя паказчыкі існуюць у цяперашнім законе.

Апрача таго, існуе яшчэ некалькі істотных момантаў. Дагэтуль не выкананае рашэнне 1 з'езда па будаўніцтве пры кожным абласным інстытуце павышэння кваліфікацыі санаторыяў-прафілакторыяў. А гэта – пытанне здароўя настаўніка, выхавацеля. Не сакрэт, што псіхалагічныя нагрузкі шматкроць узраслі. Ва ўмовах скарачэння навучэнцаў галіна стаіць перад пагрозай беспрацоўя, таму мы прапануем скараціць вучэбную нагрузку да 14-16 гадзінаў педагогам, а выхавальнікам дзіцячых дашкольных установаў скараціць з 36 да 30 гадзінаў на тыдзень», – заявіла старшыня галіновага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Тамара Чобатава.

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Аравия и Кувейт теряют миллиарды

Для частных и корпоративных инвесторов, а также правительств Саудовской Аравии и Кувейта террористическая атака на США грозит обернуться потерей многих миллиардов долларов. В общей сложности частные инвесторы одной Саудовской Аравии вложили на Западе в ценные бумаги и недвижимость более 200 млрд. долларов. Их потери в результате общего падения на мировых финансовых рынках экономисты уже оценивают в 28 млрд. Кувейтские экономисты считают, что зарубежные активы эмирата, достигающие 150 млрд. долларов, обесценятся минимум на 6%.

Иностранное инвестирование резко сокращается

Объем иностранных инвестиций в мире в 2001 году упадет по сравнению с предыдущим годом на 40%, даже без учета последствий терактов в США, считают эксперты ООН. Как пишет *The Financial Times*, размер международных инвестиций в 2001 году не превысит 760 млрд. долл., тогда как в 2000 году они составили 1,27 трлн. Наиболее резко, почти в два раза, снизился объем инвестиций в промышленно развитых странах, а развивающиеся страны потеряют всего 6% инвестиций.

Доллар потихоньку «сдает»

Курс доллара к евро продолжает падение на фоне опасений, что террористическая атака может оказать большое значение на экономическую ситуацию в США. Курс единой европейской валюты уже превысил отметку в 0,93 *USD* за евро. Пока курсы американских акций будут падать, никаких изменений, кроме негативных, по отношению к курсу доллара не предвидится.

Интернет-продажи катастрофически упали

Объемы интернет-продаж драматически снизились сразу после террористической атаки в США. По данным компании *ComScore Networks Inc.*, занимающейся мониторингом интернет-ресурсов, за первую неделю после трагедии объемы онлайновых продаж сократились на 35% до 546 млн.*USD* по сравнению с аналогичным периодом предыдущей недели, когда этот показатель составил 837 млн. *USD*. Эта оценка касалась лишь интернет-магазинов, но исключала результаты деятельности интернет-аукционов.

Андрей КАРПОВИЧ

КОДЭКСЫ

Новая тэхналогія збірання ўскосных падаткаў

Праект Палажэння аб збіранні ўскосных падаткаў мытнымі органамі Беларусі і Расіі зацверджаны на пасяджэнні калегіі Мытнага камітэта Саюзнай дзяржавы, якое прайшло ў Маскве.

Як паведаміла прэс-служба Дзяржаўнага мытнага камітэта (ДМК) Расіі, зараз зацікаўленымі міністэрствамі і ведамствамі Беларусі і Расіі распрацоўваецца праект Канцэпцыі і структуры Падатковага кодэкса Саюзнай дзяржавы. У гэтай сувязі мэтазгоднасць прыняцця вышэйназванага Палажэння абумоўліваецца неабходнасцю праверыць на практыцы магчымасць збірання ўскосных падаткаў мытнымі службамі Беларусі і Расіі па адзінай тэхналогіі і сфарміраваць прапановы па яго дапрацоўцы з улікам прыняцця новага Падатковага кодэкса Рэспублікі Беларусь. Адной з актуальных тэмаў, якія абмяркоўваліся на пасяджэнні калегіі, быў парадак кантролю за таварамі, у адносінах да якіх прадастаўляюцца тарыфныя і падатковыя льготы і прэферэнцыі. Удзельнікі пасяджэння пастанавілі сумесна распрацаваць тыповую інструкцыю і пры гэтым узяць за аснову дакумент расійскіх мытнікаў аб парадку кантролю мэтавага выкарыстання ўмоўна выпушчаных тавараў і транспартных сродкаў, у адносінах да якіх прадастаўлены льготы па выплаце мытных плацяжоў.

На пасяджэнні калегіі быў таксама зацверджаны Парадак кантролю за дастаўкай транспартных сродкаў, якія перамяшчаюцца фізічнымі асобамі паміж расійскімі і беларускімі мытнымі органамі, распрацаваны ДМК Расіі сумесна з ДМК Беларусі. На падставе зацверджанага Парадку прынятае рашэнне падрыхтаваць Тэхналогію аўтаматызаванага абмену інфармацыяй, уключаючы аўтаматызаваную перадачу звестак аб выдадзеных мытнымі органамі дазволах на дастаўку транспартных сродкаў. Калегіяй Мытнага камітэта Саюзнай дзяржавы было прынятае рашэнне аб неабходнасці ўнясення змяненняў у Палажэнне аб парадку кантролю за таварамі, вывозімымі з тэрыторыі Мытнага саюза. Гэтыя змяненні павінны выключыць выпадкі наступлення на знешнюю мяжу Саюзнай дзяржавы чыгуначных транспартных сродкаў з таварамі, афармленымі ў адпаведнасці з мытным рэжымам экспарту, вывозімымі без грузавой мытнай дэкларацыі.

Аляксей АРЭШКА, БелаПАН

Лячыць наркаманію – не тое, што прастуду

З ростам наркаманіі ўсё актуальней для Беларусі становіцца недахоп рэабілітацыйных цэнтраў для хворых на наркаманію. Такія цэнтры павінны быць ва ўсіх рэгіёнах краіны. Звычайна яны разлічаныя на 40 чалавек, а сам працэс рэабілітацыі павінен цягнуцца не менш за 180 дзён. Як сведчыць сусветны вопыт, толькі праз гэтыя перыяд лячэнне дае нейкі плён. Таму, паводле галоўнага ўрача Мінскага наркалагічнага дыспансера Сяргея Малочкі, хуткай рэабілітацыі ўвогуле быць не можа.

Тры рэабілітацыйныя цэнтры маюцца пад Салігорскам, па адным – у псіхіятрычнай бальніцы ў Навінках і ў Мінскім наркалагічным дыспансеры. Але лячэнне аднаго хворага больш за 1 месяц там не практыкуюць.

Напрыклад, у рэабілітацыйным цэнтры псіхіятрычнай бальніцы ў Навінках, паводле словаў галоўнага ўрача бальніцы Аляксандра Зоркі, адзін пацыент-наркаман у сярэднім праводзіць 5-7 дзён, і так за год праз цэнтр праходзіць па 22 тысячы чалавек. 95% з іх кладуцца не дзеля лячэння, а каб зняць абстынентны сіндром, а як становіцца лягчэй, пачынаюць прасіцца дахаты. І гэта звычайная карціна, бо насамрэч свядома жадаюць пазбавіцца ад нарказалежнасці толькі 10-12% хворых. Такім чынам, большасць накіраваных на рэабілітацыю дзяржаўных сродкаў патрачаны ўпустую.

Тым больш забяспечыць поўны курс рэабілітацыі кожнаму жадаючаму дзяржава не зможа. Рэальная колькасць наркаманаў у адным Мінску на пачатак года складала каля 15 тысяч чалавек. Чакаецца, што да канца года яна дасягне 17-19 тысяч. Гэтыя лічбы адлюстроўваюць толькі колькасць спажыўцоў гераіну. «Па-за кадрам» засталіся спажыўцы какаіну (ён дарагі і таму па кішэні нямногім), лёгкіх наркотыкаў і разнастайных стымулятараў. Такім чынам, каб аказаць дапамогу толькі тым 10% хворых на наркаманію, хто сапраўды жадае вылечыцца, толькі для аднаго Мінска на год патрэбны 1,7 мільёна долараў. І гэта мінімум, які ўлічвае толькі кошт дня знаходжання хворага ў рэабілітацыйным цэнтры, роўны 3 доларам. Па-за каштарысам засталіся разлікі аплаты працы медперсаналу і лячэнне ад ВІЧ-інфекцыяў (сярод наркаманаў на іх хварэе 81%) — гэта каля 1.000 долараў на чалавека.

На думку С.Малочкі, праблему, дзе ўзяць грошы на лячэнне наркаманаў, нашыя ўлады павінны вырашыць па ўзоры іншых дзяржаваў свету: рэабілітацыяй нарказалежных там займаюцца грамадскія і рэлігійныя арганізацыі, а ўлада забяспечвала для іхняй дзейнасці палёгкі па арэндзе і падаткаабкладанні.

Разам з тым гэта не азначае, што лячыць іх там будуць задарма. Наадварот, спецыялісты-наркалагі лічаць, што плата проста неабходная, і нават у лячэнні на дзяржаўнай аснове. Яна дасць магчымасць адсекчы тых, хто прыходзіць пажыць за дзяржаўны кошт тыдзень-другі, і прышчапіць хворым сур'ёзнае стаўленне да лячэння.

Аднак ёсць і іншы бок медаля – калі лячэнне за вялікія грошы не дае аніякіх вынікаў. Многія невядома калі і адкуль узніклыя фірмы прапануюць хуткае і назаўсёднае пазбаўленне ад нарказалежнасці, спекулююць на гэтай праблеме. На думку галоўнага ўрача Мінскага наркалагічнага дыспансера, надта гучна заявіўшая аб сабе амерыканска-расійская кампанія «Дэтокс» — адна з такіх. Рэклама «Дэтокса» абяцае, што пасля праходжання курсу рэабілітацыі па ейнай праграме «наркотыкі проста перастаюць уздзейнічаць на арганізм». «Цвік» праграмы — прэпарат, які блакіруе рэцэптары арганізма. Дзейнічае ён нібыта на працягу 2,5 месяцаў. Каштуе адна капсула 1,5 тысячы долараў. Астатнія захады – пазбаўленне ад абстынентнага сіндрому пад наркозам і псіхічная рэабілітацыя на працягу 2,5 месяцаў для мінчукоў і 14 дзён для іншагародніх – даводзяць лячэнне да 350-1.500 долараў штомесяц.

Паводле словаў Сяргея Малочкі, гэты амерыканска-расійскі праект – звычайнае «абдуванне людзей». Ён не мае пад сабой сур'ёзных медычных даследаванняў. Хоць бы таму, што ін'екцыйным метадам наркаманаў лячыць нельга.

Алена ЛАБАНАВА

Інвестыцыйны кодэкс Беларусі

9 кастрычніка ўступіў у сілу Інвестыцыйны кодэкс Рэспублікі Беларусь.

Гэта зусім новы дакумент у беларускім заканадаўстве, яго дзеянне скіраванае на змягчэнне інвестыцыйнага клімату ў краіне. Дакумент прыведзены ў адпаведнасць з Канстытуцыяй Беларусі, рашэннямі кіраўніка дзяржавы, міжнароднымі дагаворамі і уніфікаваныя з расійскім заканадаўствам. У ім больш падрабязна выкладзены артыкулы, датычныя правоў інвестараў і абароны інвестыцыяў, а таксама вызначальныя захады дзяржаўнай падтрымкі інвестыцыйнай дзейнасці. У прыватнасці, у Інвестыцыйны кодэкс упершыню ўключаныя асноватворныя нормы дзяржаўнай падтрымкі інавацыйнай вытворчасці. Новым з'яўляецца і права інвестараў на заключэнне інвестыцыйнага дагавора.

Згодна з Інвестыцыйным кодэксам, у Беларусі аднаўляецца інстытут канцэсіяў. У ім поўнасцю агавораны ўмовы заключэння канцэсійных дагавораў, што рэгламентуюць інвесціраванне маёмасці, якая знаходзіцца ва ўласнасці дзяржавы, або відаў дзейнасці, у дачыненні да якіх устаноўлене выключное права дзяржавы.

Апрача таго, з мэтай паляпшэння ўмоваў для развіцця малога і сярэдняга бізнесу Інвестыцыйны кодэкс прадугледжвае новую магчымасць – стварэнне на тэрыторыі Беларусі арганізацыяў з замежнымі інвестыцыямі, у статутным фондзе якіх доля замежнага ўзносу складае меней за 20 тысяч амерыканскіх долараў. Спрашчаецца і сам парадак дзяржаўнай рэгістрацыі прадпрыемстваў з замежнымі інвестыцыямі за кошт таго, што выключаецца ўзгадненне з мясцовымі Саветамі і скарачаецца тэрмін рэгістрацыі.

Юрый ПАЦЁМКІН

СЭРВІС

Кліентам «АтлантМотарс» пашанцуе

Новая дысконтная праграма пачала прадастаўляцца кліентам аўтацэнтра «АтлантМотарс», размешчанага на вуліцы Машынабудаўнікоў у Мінску.

Як паведаміў БелаПАН менеджэр па сувязях з грамадскасцю замежнага прадпрыемства «Атлант-М Фарцойгхандэль» Ілья Прохараў, новая дысконтная праграма называецца *Volkswagen Service Card*.

Галоўнае адрозненне дадзенай праграмы ад яе аналагаў заключаецца ў тым, што ўладальнік карты *Volkswagen Service Card* атрымлівае скідкі не толькі на ўсе паслугі аўтацэнтра «Фальксваген» на вуліцы Машынабудаўнікоў, але таксама скідкі на паслугі і тавары партнёраў праграмы. Сярод іх вядомы ў сталіцы фітнес-цэнтр, сетка магазінаў ювелірных вырабаў і гадзіннікаў, бытавой тэхнікі і прадстаўніцкіх прыладаў, страхавая кампанія, служба аварыйнай аўтамабільнай дапамогі і іншыя партнёры. Як зазначыў Ілья Прохараў, усе ўдзельнікі праграмы з'яўляюцца лідэрамі ў прадстаўленні паслугаў на сваіх сегментах рынку.

Аляксей АРЭШКА

Магілёўцы п'юць па 25 літраў

З пачатку бягучага года на тэрыторыі Магілёўскай вобласці рэалізавана 25 літраў алкагольных вырабаў у разліку на кожнага жыхара. Пра гэта на пасяджэнні аблвыканкама заявіў начальнік абласнога Упраўлення ўнутраных справаў Іван Сяргей.

Паводле яго словаў, за апошнія пяць гадоў колькасць хранічных алкаголікаў у вобласці павялічылася на трэць і ўжо амаль дасягнула 17 тысяч чалавек. Каля 3 тысяч жыхароў штогод становяцца на ўлік да наркалагаў. За гэты час больш чым у тры разы ўзрасла колькасць бацькоў, пазбаўленых бацькоўскіх правоў, прычым галоўная прычына гэтага – п'янства. Кожнае трэцяе правапарушэнне, а таксама дзве трэці забойстваў і цяжкіх злачынстваў у вобласці ўчыняецца ў стане алкагольнага ап'янення. Пры гэтым спажыванне спіртнога пастаянна расце.

Старшыня аблвыканкама Барыс Батура адзначыў недастатковую працу кіраўнікоў абласных упраўленняў культуры, адукацыі і спорту ў справе прафілактыкі і папярэджання п'янства. На яго думку, аднымі адміністрацыйнымі метадамі з алкагольнай бядой сёння не зладзіць.

Канстанцін УВАРАЎ

Падарунак прэм'ера Ярмошына

Пакідаючы пасаду, прэм'ер-міністр літасціва зняў з карка чынавенства цяжар клопату пра беларускую спадчыну

НАША СВАБОДА ў нумары за 26 верасня надрукавала артыкул «Зручны чыноўніку статус правіцы», у якім гаворка ішла аб праекце пастановы Савета міністраў Беларусі, скіраванай на скасаванне ахоўных граматаў у дачыненні тысяч гістарычных помнікаў. Аднак у той дзень ніхто не ведаў, што напярэдадні адстаўкі прэм'ер-міністр падпісаў пастанову за №1383. Насуперак аптымістычнай назве — «Аб упарадкаванні дзяржаўнага ўліку гісторыка-культурных каштоўнасцяў» — яна падобна бомбе тэрарыстаў пагражае ў бліжэйшай будучыні пусціць з дымам шмат помнікаў гісторыі і культуры краіны. З гэтай прычыны рэдакцыя лічыць вартым надрукаваць прысвечаны гэтай пастанове матэрыял.

Плён чыноўнай творчасці

Цягам апошніх амаль дваццаці пяці гадоў дзяржава быццам бы ахоўвала помнікі гісторыі і культуры. Гэта высnова палягае на трох дзесятках дакументаў, зацверджаных урадам і мясцовымі органамі выканаўчай улады. Аднак, падобна, беларуская чыноўная грамада моцна ўпрэла, шчыруючы на ніве аховы нацыянальнай спадчыны. І была ўнесеная геніяльная чыноўная прапанова скінуць з карку асобаў, надзеленых уладай, абрыдлы для іх груз аховы помнікаў.

Змест дакумента — хранічнае нежаданне асобаў з самых высокіх, сярэдніх і ніжэйшых уладных кабінетаў трымацца літары закона, іх няздольнасць працаваць у прававым полі, праз што ў краіне ствараюцца патэнцыяльныя ўмовы для парушэння дзеючага заканадаўства, проста ўражваюць.

Пастанова №1383, зацверджаная 19 верасня 2001 г. старшынём кабінета У.В.Ярмошыным, даручае міністэрству культуры РБ да 15 лістапада распрацаваць і зацвердзіць парадак вядзення і публікацыі Дзяржаўнага спіса гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь, да 1 снежня ўнесці ва ўстаноўленым парадку прапановы аб унясенні зменаў у пастанову Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 13 лістапада 1992 г. «Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны» ў частцы вызначэння часовага ахоўнага статусу помнікаў гісторыі і культуры, прынятых пад ахову дзяржавы да 1 студзеня 1993 г.

Аблвыканкамам і Мінскаму гарвыканкаму рэкамендавана да 1 студзеня 2001 г. адмяніць рашэнні аб зацверджанні спісаў помнікаў гісторыі і культуры мясцовага значэння. І нарэшце, пастанова аб'яўляе, што страціла сілу пастанова Савета міністраў БССР ад 1 кастрычніка 1984 г. № 350 «Аб фактах грубых парушэнняў заканадаўства аб ахове помнікаў гісторыі і культуры».

Неабходна адзначыць, што праект пастановы, пра які ішла гаворка ў артыкуле «Зручны чыноўніку статус правіцы», прапаноўваў адмяніць дзеянне толькі пункта 17 пастановы ўрада №350, якім у якасці афіцыйнага дакумента зацвярджаўся 8-томны Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларускай ССР. Шэдэўры чыноўніцкай творчасці за апошнія месяцы праўлення першага прэзідэнта Беларусі яскрава сведчаць, што некаторым дзяржаўным мужам сярэдняга калібру не было жыцця ад 8 тамоў акадэмічнага выдання, а ўласная няздольнасць забяспечыць ахову спадчыны цяпер засланяецца хітраспляценнямі ўрадавага дакумента.

Каму карысна

Некаторыя акалічнасці дазваляюць рабіць высновы адносна аўтарства названых пастановаў Савета міністраў і іх праекта. Настойлівае прапіхванне праз урад краіны ў апошнія месяцы яго дзейнасці пазначаных дакументаў, верагодней, было абумоўленае падрыхтаваным да падпісання ўказа прэзідэнта «Аб удасканаленні сістэмы рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага ўпраўлення і іншых дзяржаўных арганізацыяў, падпарадкаваных ўраду Рэспублікі Беларусь». Гэты дакумент за №516 уведзены ў дзеянне з 24 верасня. Паводле яго належыць правесці істотныя змены ў сістэме міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў, самога ўрада, многіх структураў вышэйшага кіраўніцтва краіны. Сярод іншых, скасоўваюцца камітэты пры міністэрствах. Як вядома, адным з іх быў Камітэт па ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Старшыня яго, ён жа кіраўнік Навукова-метадычнай рады па пытаннях гісторыка-культурнай спадчыны, спадар Д.Бубноўскі, пару гадоў таму ўжо імкнуўся правесці праз Раду скасаванне функцыі афіцыйнага дакумента, замацаванай пастановай №350 за Зборам помнікаў гісторыі і культуры. Тады гэтакі намер не займеў падтрымкі. Апроч таго, дзіўная ініцыятыва кіраўніка ахоўнага ведамства культурных каштоўнасцяў атрымала непажаданы розгалас у грамадстве. А яшчэ пачынаючы з 1995 года пайшлі прадстаўленні Пракуратуры Рэспублікі Беларусь аб неадпаведнасці гэтага чыноўніка займаемай пасадзе, аб хібах ачоленага ім ведамства ў выкананні заканадаўства аб ахове спадчыны. Тады і распачалася нечая таямнічая праца па працягванні падзаконных актаў праз урадавыя кабінеты. Нават у колах зацікаўленай грамадскасці мала хто ведаў адносна цяперашняга праекта згаданай пастановы Савета міністраў. А пра падрыхтоўку пастановы №1383 не чуў увогуле ніхто.

Флюгер

Ёсць і яшчэ адна акалічнасць, якая не можа не выклікаць адпаведныя асацыяцыі. На пастанове №350, прынятай урадам аж у 1984 годзе, і на праекце пастановы, прапанаванай да зацверджання ў 2001 годзе, стаіць адзін і той жа візавы подпіс. Несумненным фактам з'яўляецца тое, што яго ўладальнік цягам гэтых сямнаццаці гадоў шчыраваў і працягвае сваю дзейнасць у структурах дзяржаўнай улады на ніве аховы помнікаў. Толькі, чытаючы дакументы сярэдзіны 80-х і апошніх месяцаў гэтага года, бачна, як кардынальна памянялася пазіцыя «візавіка». Што істотна змянілася за гэты адрэзак гісторыі? Найбольш істотна змянілася гаспадарчая сфера. Прыйшла рынкавая эканоміка, умаль усё стала таварам. У тым ліку і пабудовы, якія мелі статус помнікаў гісторыі і культуры (па новым Законе — каштоўнасцяў). Памяншэнне статусу (і адпаведна кошту) гэтых каштоўнасцяў мяняе і магчымасці іх выкарыстання.

Што выкідаюць на сметнік

Урадавая пастанова №1383 «Аб упарадкаванні дзяржаўнага ўліку гісторыка-культурных каштоўнасцяў» уступае ў супярэчнасць з дзеючым заканадаўствам. Які яшчэ трэба «распрацоўваць і зацвярджаць парадак вядзення і публікацыі Дзяржаўнага спіса гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь», калі гэтыя дзеянні дакладна прадпісаныя артыкулам 21 Закона аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны, а пастановай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь № 1941—XXI за 13 лістапада 1992 года названы артыкул уведзены ў дзеянне з 1 студзеня 1993 года! Варта было б запытацца ў чынавенства адносна зробленага за 9 гадоў. А зроблена, мякка кажучы, мізэр. У Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь уключана ўсяго каля 500 помнікаў архітэктуры, сядзібна-паркавых комплексаў, калекцыяў, «Курапаты», тое-сёе з духоўнай спадчыны. І гэта з амаль 16 тысячаў помнікаў гісторыі і культуры!

Што хоча дасягнуць «група таварышаў», наважваючыся ўнесці ў згаданую пастанову Вярхоўнага Савета №1941—XXI змяненні «ў частцы вызначэння часовага ахоўнага статусу помнікаў гісторыі і культуры, прынятых пад ахову дзяржавы да 1 студзеня 1993г.», вядома толькі іх абмежаванаму колу. Рэкамендацыя ж «аблвыканкамам і Мінскаму гарвыканкаму да 1 студзеня 2002 г. адмяніць рашэнні аб зацверджанні спісаў помнікаў гісторыі і культуры мясцовага значэння» не пакідае сумнення, што па ўсёй краіне без абароны застанецца вялізны пералік гістарычных будынкаў, зафіксаваны ў 26-ці рашэннях органаў мясцовай улады. У гэту безабаронную кагорту трапляе больш дзесятка тысячаў помнікаў з прычыны прызнання «страціўшай сілу пастановы Савета міністраў БССР ад 1 кастрычніка 1984 г. №350 «Аб фактах грубых парушэнняў заканадаўства аб ахове помнікаў гісторыі і культуры», што, фактычна, ставіць крыж на Зборы помнікаў гісторыі і культуры Беларускай ССР як «афіцыйнага дакумента па пытаннях аховы помнікаў гісторыі і культуры».

Свята абсурду

Варта адзначыць, што прызнанне «страціўшай сілу» пастановы №350 выглядае, па меншай меры, абсурдным актам. У ёй ідзе гаворка пра разбурэнне Слуцкага гарадзішча ў часе пашырэння Дома культуры. Гаворыцца ў дакуменце пра нанясенне істотнай шкоды гарадзішчу старажытнага Віцебска, знос дамоў у запаведнай зоне абласнога горада. Указваецца на крайне слабае выкарыстанне міністэрствам культуры БССР прадстаўленага яму права пры выкананні заканадаўства аб ахове помнікаў гісторыі і культуры, на адсутнасць прапановаў для вырашэння ўрадам рэспублікі пытанняў аховы помнікаў, на нездавальняючую работу па заключэнні ахоўных абавязацельстваў, розных іншых дагавораў у адносінах гістарычных аб'ектаў, на сур'ёзныя недахопы ў прапагандзе ведаў пра іх і многае іншае, што не страціла актуальнасці і сёння.

Пастановай аб'яўленая вымова, звернутая ўвага, строга ўказана шэрагу службовых асобаў розных рангаў за дрэнную работу па ахове помнікаў гісторыі і культуры, а таксама вызначаныя меры па выпраўленні недахопаў. Як можа страціць сілу тое, што ўжо адбылося? А калі не адбылося і захоўвае актуальнасць, то, па логіцы, павінна быць вырашаным.

«Мараль» лёгка прачытваецца ў прыведзеных фактах, гэтак званай, нормаатворчасці чыноўнікаў ад аховы спадчыны. Іх тэарэтычныя патугі цалкам падмацоўваюцца практыкай.

Узровень кампетэнцыі

З апошніх фактаў варта прыгадаць скандал з разбурэннем былой мінскай сінагогі на вул.Дзімітрава, 3 для будаўніцтва на вызваленым месцы ў цэнтры Мінска жылога дома. Яшчэ ў 1999 г. Саюз мастакоў Беларусі на свой запыт пра гэты будынак атрымаў з Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны афіцыйнае паведамленне, што дом на вул. Дзімітрава, 3 не ёсць помнікам гісторыі і культуры. Гэта значыць, яго можна прадаваць, рэканструяваць ці разбурыць. Трэба адзначыць, што ахоўны камітэт падмануў грамадскую арганізацыю, бо сам не ведаў, што ўключаны паводле пастановы Савета міністраў 1988 года ў спіс помнікаў рэспубліканскага значэння дом за №5 на Дзімітрава якраз і ёсць колішняя сінагога канца 19 стагоддзя. Іначай і быць не магло, бо камітэт не жадае займацца прадпісаным яму заканадаўствам «вывучэннем гісторыка-культурнай спадчыны». Праўда, у траўні 2000 года будынак былой сінагогі быў уключаны ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў як «адміністратыўны будынак» на вул. Дзімітрава, 3 у г.Мінску. Але ўжо ў жніўні 2001 года Навукова-метадычная рада пры Камітэце па ахове гісторыка-культурнай спадчыны пад старшынствам Д.Бубноўскага, разглядаючы пытанне «Аб праекце рэканструкцыі гісторыка-культурнай каштоўнасці – будынка №3 па вул. Дзімітрава» адзначыла, што прымала сваё папярэдняе рашэнне «на падставе няпоўнай інфармацыі. Дадатковыя дадзеныя сведчаць аб неправамернасці вызначэння адметнасці дакументальных, мастацкіх і духоўных якасцяў гэтага аб'екта». Распісаўшыся ва ўласнай некампетэнтнасці, Рада вынесла вырак шматпакутнай будыніне: адмяніла сваё рашэнне аб наданні ёй статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці і вырашыла «прынцыпова пагадзіцца з прадстаўленымі праектнымі прапановамі па мемарыялізацыі месца знаходжання іудзейскай малельнай школы» (менавіта так напісана, літара ў літару, у пратаколе. – **Д.Б.**).

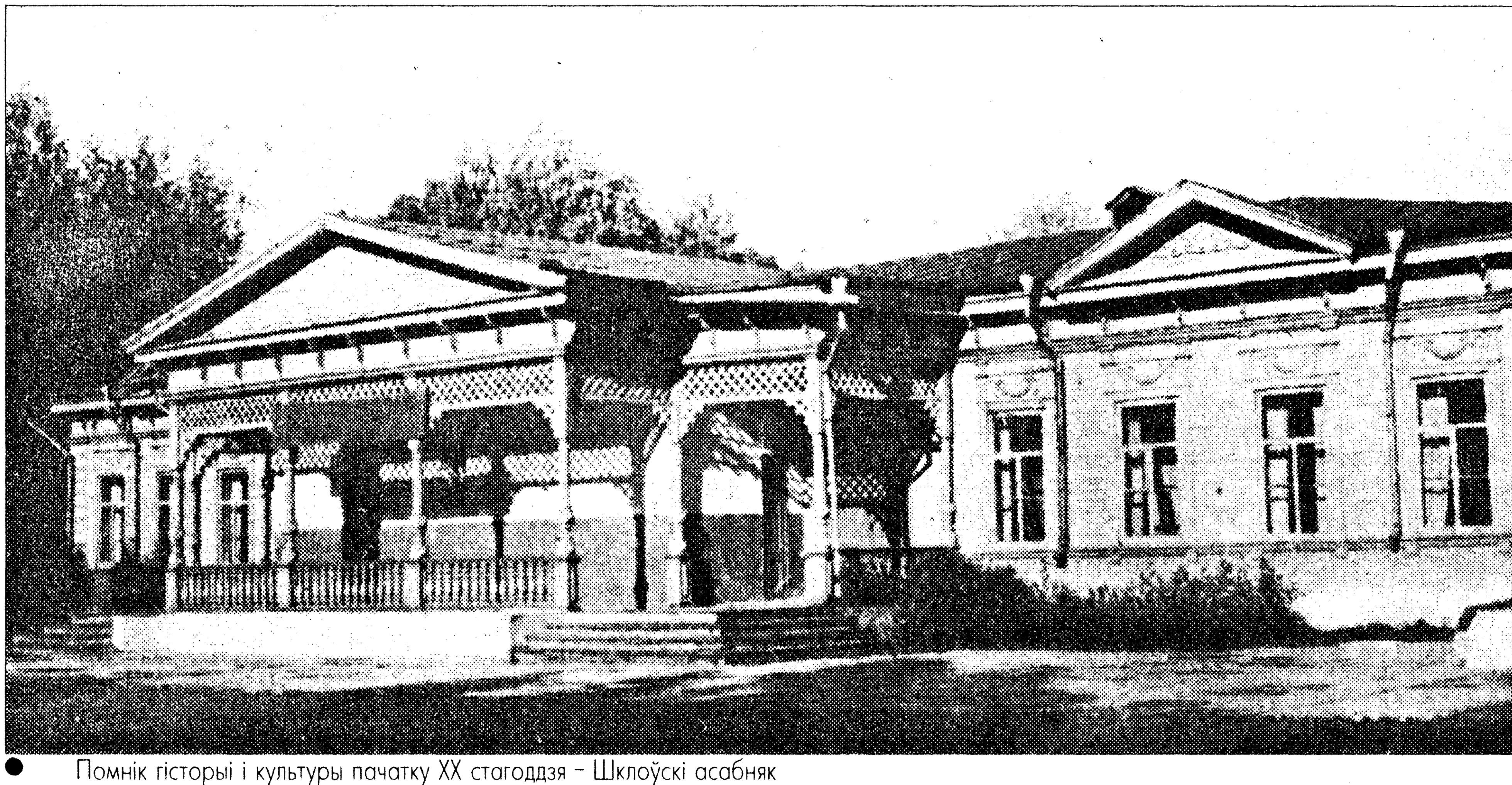
Мала таго, што найвышэйшы ў краіне дарадчы орган па пытаннях аховы гісторыка-культурнай спадчыны карыстаецца пры вызначэнні лёсу гістарычных будынкаў не толькі «няпоўнай», але і проста сфальсіфікаванай інфармацыяй, прадстаўленай зацікаўленым бокам, дык яшчэ і сам сабе ж пярэчыць. У пункце першым пратакола паседжання Навукова-метадычнай рады аб'екту адмоўлена ў «адметных дакументальных, мастацкіх і духоўных якасцях». А ў пункце трэцім таго ж пратакола тая ж самая рада «прынцыпова пагаджаецца» з «мемарыялізацыяй месца знаходжання іудзейскай малельнай школы».

Вось такі бяздарны і нямоглы наш чыноўны народ! Сам старшыня Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны, разглядаючы лёсавызначальныя для помніка архітэктуры пытанні, не ведае, што яшчэ ў першай палове 90-х гадоў па заказу Саюза мастакоў распрацоўваўся праект рэстаўрацыі! Пасля гэтага ці варта здзіўляцца, што робяцца неймаверныя высілкі, каб схаваць гэтакія абуральныя факты за стосам дзяржаўных дакументаў з подпісам самай значнай асобы выканаўчай улады, якой быў У.Ярмошын.

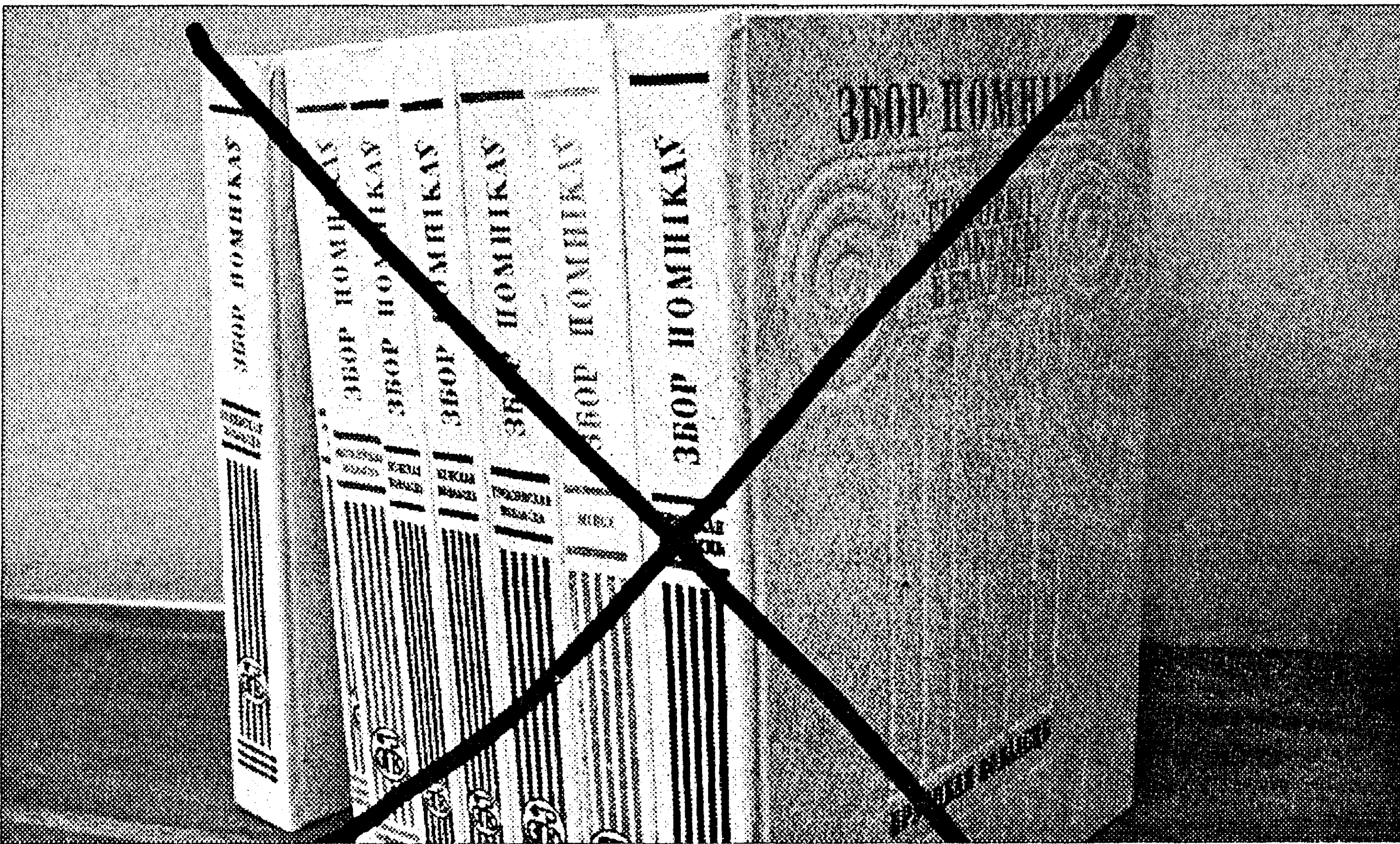
Няшкодны прэм'ер

Што датычыць экс-прэм'ер-міністра У.Ярмошына, дык пра яго ніхто не здолее сказаць, што ён чалавек злы ці неразумны. Наадварот, усе прызнаюць яго чалавекам добрым, выдатным эканамістам і проста абаяльнай асобай. Адзначаюць яго прыроджаную адоранасць да жартаў. І сапраўды спадар Ярмошын на развітанні з калегамі па Савеце міністраў пажартаваў, што ён чалавек не злосны і таму за непрацяглы час працы на высокай пасадзе не мог шмат нашкодзіць. Магчыма, так і ёсць. Магчыма, і пастанову №1383 ён падпісаў з лепшых намераў, верачы «візавікам». Але такая даверлівасць — гэта адваротны бок іншай бяды: для яго беларуская культурная спадчына была і заставалася чужая, нецікавая, нялюбая. Ён ніколі не адчуваў болю ад яе стратаў, радасці ад магчымасці яе адрадзіць. Таму і паставіў подпіс пад забойчай, па сутнасці, пастановай, карыснай выключна сярэдняму і дробнаму чынавенству. І развітаўся з пасадай, упэўнены, што «таварышаў па працы» не пакрыўдзіў. Так і ёсць, з імі развітаўся «па-людску». А вось з тым, што яны і ён мусілі берагчы і ахоўваць, — наадварот.

Дзіанісія БУБНОЎСКАЯ

Помнік гісторыі і культуры пачатку XX стагоддзя – Шклоўскі асабняк

Урад паставіў крыж на Зборы помнікаў гісторыі і культуры Беларусі

НАВУКА

Нобелевские лауреаты по медицине

Британские исследователи Тимоти Хант и Пол Нерс и американец Леланд Хартуэлл стали в понедельник обладателями Нобелевской премии 2001 года по медицине и физиологии за открытия, касающиеся «регулирующих кодов клеточного цикла». «Эти фундаментальные открытия имеют большое влияние во всех аспектах развития клеток», — подчеркивают представители Нобелевской ассамблеи Королевского института Стокгольма. По их мнению, сделанные тремя медиками исследования «помогут лучше понять изменения генома в затронутых раком клетках и могут открыть новые пути лечения раковых заболеваний». Премия по медицине является первой из шести Нобелевских премий, которые присуждаются в этом году. Ее размер, как и остальных премий, составляет $1,025 млн. В этом году Нобелевской премии по медицине и физиологии исполняется сто лет.

СПАДЧЫНА

Восеньскія вандроўкі

Вялікая група актывістаў Маладога Фронту і «Эўрапейскага шляху» наведалі шэраг гістарычных мясцінаў Мінскай і Віцебскай абласцей. Маршрут паездкі праходзіў праз вёску Княгінін, горад Мядзел, пасёлак Нарач, вёску Дунілавічы, дзе знаходзіцца велічны касцёл пачатку 18 стагоддзя. У невялікай вёсцы Крыкалава, што побач з Дунілавічамі, захаваліся руіны маёнтка магнатаў Абрамовічаў. На сямі высокіх узгорках, зрэзаных ярамі, захаваўся стары парк з векавымі дрэвамі розных пародаў, некаторыя з якіх уражваюць сваімі памерамі. Нешматлікія маёнткавыя гаспадарчыя пабудовы, што захаваліся, разбураюцца. Радавыя могілкі Абрамовічаў нядаўна былі раскапаныя невядомымі вандаламі. Помнікі XIX стагоддзя скінутыя з пастаментаў, магілы раскапаныя. Як зазначылі арганізатары паездкі — кіраўнікі «Эўрапейскага шляху», культуролагі Аляксей Фралоў, Алесь Галіч — гэты унікальны па прыгажосці маёнтак нават не ўключаны ў склад помнікаў, ахоўваемых дзяржавай, і, хутчэй за ўсё, не захавацца. Удзельнікі паездкі пабывалі ў вёсцы Лучай з манументальным касцёлам пабудовы 1771 года. Хаця ў гады Савецкай улады ў касцёле знаходзіўся гараж, у храме захаваліся унікальныя фрэскі і арган. Самым старажытным на шляху следавання стаў касцёл у вёсцы Камаі, пабудаваны ў канцы XVI—пачатку XVII стагоддзя. Гэты храм-крэпасць з двухметровымі сценамі, у якіх засталіся сляды ад каменных ядраў, што літаральна ўплавіліся ў магутныя муры. Па словах экскурсантаў, захаваныя ў беларускай глыбінцы архітэктурныя помнікі ўражваюць.

Генадзь БАРБАРЫЧ

СПОРТ

Фінансаў больш, чым трэба

Фінансаванне падрыхтоўкі беларускіх спартсменаў да XIX Зімовай алімпіяды ў Солт-Лейк-Сіці (ЗША) ажыццяўляецца ў поўным аб'ёме, фінансавыя патокі «сканцэнтраваныя такім чынам, каб вядучыя спартсмены і віды спорту ні ў чым не мелі патрэбы». Пра гэта заявіў намеснік міністра спорту і турызму, кіраўнік беларускай дэлегацыі на Алімпіядзе Аляксандр Грыгараў.

Паводле яго словаў, міністэрства забяспечвае «ўсе бытавыя, матэрыяльна-тэхнічныя ўмовы», фінансуе «медыцынскае і навуковае забеспячэнне» ў біятлоне, фрыстайле і лыжных гонках. У астатніх відах спорту робіцца «кропкавае» фінансаванне канкрэтных спартсменаў, якія могуць паказаць высокі вынік.

Як паведаміў намеснік міністра, з арганізатарамі Алімпіяды ўдалося дамовіцца аб «альтэрнатыўным» размяшчэнні членаў лыжнай і біятлоннай зборных у непасрэднай блізкасці ад стадыёнаў, дзе будуць праходзіць спаборніцтвы, паколькі адлегласць ад Алімпійскай вёскі да месца правядзення спаборніцтваў па біятлоне — 74 кіламетры, па фрыстайле — 50. Апрача таго, спаборніцтвы па фрыстайле будуць праводзіцца на вышыні 2.270 метраў над узроўнем мора, тады як вёска размешчаная на вышыні 1.600 метраў.

Паводле інфармацыі Грыгарава, спартсмены, трэнеры і кіраўнікі дэлегацыі будуць карыстацца паслугамі польскай авіякампаніі «*LOT*», якая арганізуе прамыя рэйсы ў Солт-Лейк-Сіці з Варшавы.

Дзмітрый УЛАСАЎ

С язвой по жизни

Как не заболеть язвой и как ее лечить при заболевании, объясняет профессор Игорь Иваников

— Игорь Олегович, по статистике язвенной болезнью страдает каждый десятый человек на земле. Что же из себя представляет язвенная болезнь?

— Это хроническое заболевание, при котором на слизистой оболочке желудка или двенадцатиперстной кишки образуются эрозии (ранки) или более глубокие дефекты — язвы. Если они располагаются вблизи сосудов, возможно кровотечение. Бывают и другие осложнения: пенетрация — срастание язвы с прилежащими органами, стеноз — сужение выходного отдела желудка, препятствующее прохождению пищи, перфорация — прободение и попадание желудочного содержимого в брюшную полость, наконец, малигнизация — злокачественное перерождение язвы. Все перечисленные варианты осложненного течения язвы требуют хирургического лечения.

— Отчего возникает эта болезнь?

— Причин язвенной болезни несколько. Одна из них — стрессовая ситуация. Несчастье с близким человеком, потеря его, крах в делах – стресс любого характера способствует возникновению язвенной болезни. Другая важнейшая причина этого заболевания — бактерия *Helicobacter pylori*. Это единственная бактерия, которая живет в кислой желудочной среде. Она имеет огромное значение не в самом возникновении язвы, а в рецидивировании болезни. Эта бактерия очень распространена: в нашей стране она находится в слизистой оболочке желудка у 70-80% населения. *Helicobacter pylori* может передаваться от человека к человеку. Исследования, проведенные в США, показали, что чем меньше бытовая скученность, чем лучше соблюдаются гигиенические правила, тем меньше вероятность инфицирования. В частности, этот микроорганизм активно передается в детских учреждениях. На организм воздействуют, с одной стороны, так называемые защитные факторы: образование слизи, бикарбонатов, нормальное кровоснабжение, с другой стороны — агрессивные факторы: повышенная выработка соляной кислоты в желудке, нерациональное питание. Третья основная причина язвенной болезни — лекарства, которые приходится принимать при некоторых заболеваниях: артритах, артрозах, болезнях суставов, соединительной ткани. Это так называемые нестероидные противовоспалительные средства — аспирин, бруфен, диклофенак, вольтарен. Все они оказывают повреждающее действие на слизистую оболочку желудка и двенадцатиперстной кишки. Надо сказать, что эти препараты опасны именно в первую неделю приема. Иногда уже через 4-5 дней образуется язва. Дальше, если этого не произошло, больной к ним адаптируется.

— Так ведь и при какой-нибудь простуде человек, бывает, 4-5 дней принимает аспирин, чтобы понизить температуру.

— Да, прием аспирина в течение нескольких дней, несколько инъекций вольтарена при радикулите могут вызвать язву. Это очень актуальная проблема, потому что нестероидные противовоспалительные средства прописывают при серьезных заболеваниях, когда без них невозможно обойтись. Конечно, к ним не следует прибегать без особой необходимости, по собственному разумению.

— Стрессовые ситуации возникают в жизни каждого человека, но ведь не у каждого в результате развивается язвенная болезнь. От чего это зависит?

— Здесь основная роль принадлежит соотношению защитных механизмов и факторов агрессии. Если человек, инфицированный *Helicobacter pylori*, попадает в неблагоприятные обстоятельства, это обычно приводит к язве. Известно, что психологически подвержены язвенной болезни люди, работа которых связана с высоким уровнем ответственности, с особым нервным напряжением: летчики, авиадиспетчеры, хирурги, теперь вот бизнесмены, то есть те, сама деятельность которых представляет хронический стресс.

В Европе, США и в нашей стране частота язвенной болезни примерно одинакова. Болезнь эта может возникнуть один раз в жизни и больше не проявляться, может проявляться один-два раза в году в виде обострений, а может рецидивировать очень часто. Последняя группа больных попадала в компетенцию хирургов. Раньше приходилось прибегать к хирургическим вмешательствам довольно часто. Производили резекцию желудка — это нарушение физиологических соотношений. Позже стали удалять только выходной отдел желудка, но, поскольку там проходит вагусный нерв, у части мужчин это приводило к импотенции. Понятно, что во всех случаях операции следует избегать.

— А вообще есть какие-то способы предотвратить возникновение язвенной болезни?

— Нельзя строить свою жизнь на том, чтобы гарантированно предотвратить все болезни. Конечно, играет большую профилактическую роль регулярное питание — есть надо три-четыре раза в день. Среди наших больных в последнее время появились люди, причем молодые — 30-40 лет, которые, видимо, недавно стали религиозными и начали рьяно соблюдать посты. В конце поста они попадают к нам с язвой.

— Это не священнослужители?

— Как раз характерно, что среди них нет священнослужителей. Обычно это бизнесмены, которые решили соблюдать пост. Кстати, священники говорят, что пост больных Господу не угоден.

Ада ГОРБАЧЕВА
Ng.ru

Американцам придется менять приоритеты

Джозеф СТИГЛИЦ, профессор экономики Колумбийского университета

Хотя прошло уже несколько недель после совершения террористических атак на Нью-Йорк и Вашингтон, американцы все еще продолжают испытывать чувство такой сильной тревоги, какой не испытывали со времен Кубинского ракетного кризиса или блокады Берлина.

Сейчас Америка в большей степени чувствует себя сообществом, и существует более сильное чувство социальной сплоченности, чем было все эти годы, даже десятилетия. На подходе также сильно запоздалый пересмотр роли правительства. Мы гордимся нашими пожарными и полицейскими, четко и глубоко осознаем проявленный ими героизм и готовность пожертвовать собой ради других. Растет ощущение того, что мы могли сбиться с пути, придавая слишком много значения собственной материальной выгоде и слишком мало – общим интересам.

Если оглянуться назад, то коечто из того, что делали администрации Буша и Клинтона в подражание рыночным фундаменталистам по всему миру, кажется совершенно абсурдным. Не было никакого смысла в «приватизации» такой жизненно важной сферы общественных интересов, как безопасность аэропортов. Низкие зарплаты, которые платили охранникам частных служб безопасности аэропортов, привели к высокой текучести кадров. Авиалинии и аэропорты, возможно, получили больше прибыли в короткие сроки, но они – и американский народ – в конечном счете, потеряли гораздо больше, как мы сейчас знаем к своему ужасу.

У министра финансов в администрации Буша Пола О'Нейла не было никаких оснований в пренебрежительной манере отказываться от заключенного в рамках Организации по экономическому сотрудничеству и развитию (*OECD*) соглашения по борьбе с отмыванием денег. И чтобы ни говорил мистер О'Нейл, настоящие причины его отказа были ясны – защита финансовых интересов. Возникновение оффшорных банковских центров не было случайностью. Они существуют, поскольку Уолл-стрит и другие финансовые центры по всему миру хотели иметь «закрытые гавани», где можно было бы укрыться от законов и налогов.

Такое же беспокойство вызывают и другие секретные действия, или действия, которые публично практически не обсуждались. В 1997 году в Америке была приватизирована корпорация по обогащению (*USEC*). Лишь немногим известно, что скрывается за этим невинным названием. Корпорация *USEC* занимается обогащением урана с целью создания главных компонентов атомных бомб и топлива для атомных электростанций. Она также отвечает за вывоз из России ядерных материалов от старых советских боеголовок и за переработку этих материалов в слабообогащенный уран, используемый затем в качестве топлива для атомных электростанций, что является воплощением в жизнь инициативы «перекуем мечи на орала».

Однако после приватизации у корпорации *USEC* появились все условия, позволяющие ей не пускать ядерные материалы на американский рынок, так как появление аналогичных российских материалов снизило бы цены на них и уменьшило бы ее доходы. Как председатель Совета экономических консультантов, я понимал, что хранение этих материалов в России представляет огромную опасность и что именно это, возможно, является наиболее серьезной угрозой нераспространению ядерных вооружений. Это касалось не только национальных интересов США, но и интересов всего мира. Но искушение поставить свои доходы над всеобщими интересами для частных фирм практически непреодолимо.

Приватизировать корпорацию *USEC* и, таким образом, искушать ее управляющих не было никакого смысла. Мои опасения подтвердились, и это произошло быстрее и значительно хуже, чем я когда-либо предполагал. Мы обнаружили секретное соглашение между корпорацией *USEC* и минатомом России (министерство, отвечающее за ядерные материалы), согласно которому в ответ на предложение российской стороны послать на хранение в США большее количество своих ядерных материалов *USEC* ответила: «Спасибо, не надо», а затем заплатила 50 миллионов долларов в качестве взятки за то, чтобы русские не заявляли во всеуслышанье о своем предложении.

Корпорация *USEC* неоднократно пыталась выкачать деньги из американских налогоплательщиков, заявляя, что она не будет доставлять российские материалы в Америку, если ей не будут выделены дополнительные средства. Как может американское правительство продолжать эту приватизацию, которая даже на первый взгляд выглядит так нелепо?

В очередной раз министерство финансов Америки (мистер Саммерс, а также Роберт Рубин) поставило интересы Уолл-стрита выше национальных. Жажда лишнего миллиарда долларов бюджетного дохода за один год – даже если доходы в последующие годы снизятся, скрепила эту сделку. Сейчас, на фоне значительного превышения доходов над расходами, эта бюджетная «близорукость» выглядит особенно глупой. У Конгресса были все основания для беспокойства, когда он передавал корпорации, имеющей слабое финансовое положение и нуждающейся в аттестации министерства финансов, контроль над производством, связанным с ядерным оружием. И сейчас неясно, сможет ли корпорация *USEC* соответствовать этим условиям (если только министерство финансов США не закроет на это глаза). В Конгрессе нарастает беспокойство, и выдвигаются предложения о необходимости снова провести национализацию этой корпорации.

Теперь уже ясно, что это решение американского правительства оказало воздействие не только на Уолл-стрит и не только на Америку, оно повлияло на ситуацию во всем мире. Америка провозгласила наступление глобализации. Вместе с тем она должна осознать, что с глобализацией приходит взаимозависимость, а в условиях взаимозависимости появляется необходимость в совместном принятии решений во *всех* областях, которые оказывают воздействие на всех нас.

© Project Syndicate

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1770 Нумар падпісаны ў друк 9/10/2001 (15:00) Наклад — 9.900